

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDS DIREKTIV 2004/39/EF

2008/EØS/22/61

av 21. april 2004

om markeder for finansielle instrumenter, om endring av rådsdirektiv 85/611/EØF og 93/6/EØF og europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/12/EF og om oppheving av rådsdirektiv 93/22/EØF(*)

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 47 nr. 2,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité⁽²⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske sentralbank⁽³⁾,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251⁽⁴⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Formålet med rådsdirektiv 93/22/EØF av 10. mai 1993 om investeringstjenester i forbindelse med verdipapirer⁽⁵⁾ var å fastsette vilkårene for at investeringsforetak og banker som har fått tillatelse, kan yte nærmere angitte tjenester eller etablere filialer i andre medlemsstater på grunnlag av tillatelse og tilsyn i hjemstaten. For dette formål tok direktivet sikte på å harmonisere kravene som investeringsforetak må oppfylle for å få den første tillatelsen og utøve virksomhet, herunder atferdsregler. Visse vilkår for å drive regulerte markeder ble også harmonisert ved direktivet.

- 2) I de senere år er flere investorer blitt aktive på finansmarkedene, og de tilbyr et enda mer sammensatt og omfattende spekter av tjenester og instrumenter. I lys av denne utviklingen bør Fellesskapets rettslige ramme omfatte all virksomhet som er rettet mot investorer. For dette formål er det nødvendig å oppnå den grad av harmonisering som trengs for å tilby et høyt vernnivå for investorer og gi investeringsforetak mulighet til å yte tjenester i hele Fellesskapet, som er et felles marked, på grunnlag av hjemstatstilsyn. I lys av dette bør direktiv 93/22/EØF erstattes med et nytt direktiv.

- 3) Ettersom investorenes avhengighet av personlige anbefalinger øker, er det hensiktsmessig at også investeringsrådgivning anses som en investeringstjeneste som krever tillatelse.

- 4) Det er hensiktsmessig at listen over finansielle instrumenter også omfatter visse råvarederivater og andre derivater som er sammensatt og omsettes på en slik måte at de reiser samme lovgivningsmessige spørsmål som tradisjonelle finansielle instrumenter.

- 5) Det er nødvendig å innføre omfattende rammeregler for gjennomføring av transaksjoner med finansielle instrumenter, uavhengig av hvilke handelsmetoder som anvendes for å gjennomføre transaksjonene, for å sikre høy kvalitet ved gjennomføring av investorenes transaksjoner og opprettholde finanssystemets integritet og samlede effektivitet. Det bør fastsettes sammenhengende og risikofølsomme rammeregler for de viktigste typer av ordninger for utførelse av ordrer som for tiden anvendes på det europeiske finansmarkedet. Det er nødvendig å erkjenne at det ved siden av de regulerte markedene har oppstått en ny generasjon organiserte handelssystemer som bør omfattes av krav som medvirker til å bevare finansmarkedenes effektivitet og ordnede virkemåte. For å skape avpassede rammeregler bør det fastsettes at det innføres en ny investeringstjeneste i forbindelse med driften av et MTF.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EUT L 145 av 30.4.2004, s. 1, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 65/2005 av 29. april 2005 om endring av EØS-avtalens vedlegg IX (Finansielle tjenester), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 46 av 15.9.2005, s. 31.

⁽¹⁾ EUT C 71 E av 25.3.2003, s. 62.

⁽²⁾ EUT C 220 av 16.9.2003, s. 1.

⁽³⁾ EUT C 144 av 20.6.2003, s. 6.

⁽⁴⁾ Europaparlamentsuttalelse av 25. september 2003 (ennå ikke offentliggjort i EUT), Rådets felles holdning av 8. desember 2003 (EUT C 60 E av 9.3.2004, s. 1), Europaparlamentets holdning av 30. mars 2004 (ennå ikke offentliggjort i EUT) og rådsvedtak av 7. april 2004.

⁽⁵⁾ EFT L 141 av 11.6.1993, s. 27. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/87/EF (EUT L 35 av 11.2.2003, s. 1).

- 6) Definisjoner av begrepene regulert marked og MTF bør fastsettes og nøye tilpasses hverandre for å gjenspeile at begge er former av samme type organisert handel. Definisjonene bør utelukke bilaterale systemer der et investeringsforetak gjennomfører hver handel for egen regning, og ikke som en risikofri motpart mellom kjøper og selger. Begrepet «system» omfatter alle markeder som består av et regelverk og en handelsplattform, så vel som markeder som virker utelukkende på grunnlag av et regelverk. Regulerte markeder og MTF-er er ikke forpliktet til å drive et «teknisk» handelssystem for sammenføring av ordrer. Et marked som bare består av et regelverk som styrer ulike aspekter ved medlemskap, opptak av instrumenter til handel, handel mellom medlemmer, rapportering og, der det er relevant, krav om innsyn, er et regulert marked eller et MTF i henhold til dette direktiv, og transaksjoner som gjennomføres i henhold til disse reglene, anses for å være gjennomført i henhold til et regulert markeds eller et MTFs system. Begrepet «kjøps- og salgsinteresser» skal forstås i vid betydning og omfatter ordrer, priser og interessemarkeringer. Kravet om at interessene skal føres sammen i systemet ved hjelp av faste regler fastsatt av systemoperatøren, innebærer at de føres sammen etter systemets regler, eller i henhold til systemets protokoller eller interne driftsmetoder (herunder metoder integrert i edb-programvare). Begrepet «faste regler» innebærer at disse reglene ikke gir et investeringsforetak som driver et MTF, anledning til å anvende skjønn med hensyn til den mulige vekselvirkningen mellom interessene. Definisjonene krever at interessene føres sammen på en slik måte at det fører til en kontrakt, det vil si at utførelsen skjer i henhold til systemets regler, systemets protokoller eller interne driftsmetoder.
- 7) Dette direktivs formål er å omfatte de foretak som innenfor sin ordinære næring eller virksomhet yter investeringstjenester og/eller utøver investeringsvirksomhet på yrkesmessig grunnlag. Det bør derfor ikke omfatte personer som utøver annen yrkesvirksomhet.
- 8) Personer som forvalter sine egne eiendeler, og foretak som ikke yter investeringstjenester og/eller utøver annen investeringsvirksomhet enn handel for egen regning, bør ikke omfattes av dette direktiv, med mindre de er markedspleiere eller handler for egen regning utenfor et regulert marked eller et MTF på et organisert, hyppig og systematisk grunnlag ved å tilby et system som er tilgjengelig for tredjemann med sikte på å inngå handel med vedkommende.
- 9) Når det i teksten vises til personer, bør det forstås som både fysiske og juridiske personer.
- 10) Forsikringselskaper hvis virksomhet er underlagt egnet tilsyn av vedkommende tilsynsmyndigheter og omfattes av rådsdirektiv 64/225/EØF av 25. februar 1964 om oppheving av restriksjoner på etableringsadgangen og adgangen til å yte tjenester innen gjenforsikring og retrocesjon⁽¹⁾, første rådsdirektiv 73/239/EØF av 24. juli 1973 om samordning av lover og forskrifter om adgang til å starte og utøve virksomhet innen direkte forsikring med unntak av livsforsikring⁽²⁾ og rådsdirektiv 2002/83/EF av 5. november 2002 om livsforsikring⁽³⁾, bør unntas fra direktivet.
- 11) Personer som ikke yter tjenester til tredjemann, men som har som virksomhet å yte investeringstjenester utelukkende til sine morforetak, sine datterforetak eller til et av samme morforetaks andre datterforetak, bør ikke omfattes av dette direktiv.
- 12) Personer som yter investeringstjenester bare leilighetsvis i forbindelse med sin yrkesvirksomhet, bør også unntas fra dette direktivs virkeområde, forutsatt at denne virksomheten er lovregulert og at de relevante reglene ikke er til hinder for at det leilighetsvis ytes investeringstjenester.
- 13) Personer som yter investeringstjenester som utelukkende består i å forvalte ordninger for arbeidstakernes medbestemmelse, og som derfor ikke yter investeringstjenester til tredjemann, bør ikke omfattes av dette direktiv.
- 14) Det er nødvendig å unnta fra dette direktivs virkeområde sentralbanker og andre organer med lignende oppgaver samt offentlige organer som har ansvar for eller deltar i forvaltningen av offentlig gjeld, herunder investering av gjelden, unntatt organer som helt eller delvis er statseid og har en kommersiell rolle, eller en rolle knyttet til erverv av eierandeler.
- 15) Det er nødvendig å unnta fra dette direktivs virkeområde foretak for kollektiv investering og pensjonsfond, uansett om de er samordnet på fellesskapsplan eller ikke, og depositarer eller forvaltere av slike foretak, ettersom de omfattes av særlige regler som er direkte tilpasset deres virksomhet.

(1) EFT 56 av 4.4.1964, s. 878/64. Direktivet endret ved tiltredelsesakten av 1972.

(2) EFT L 228 av 16.8.1973, s. 3. Direktivet sist endret ved direktiv 2002/87/EF.

(3) EFT L 345 av 19.12.2002, s. 1.

- 16) For å kunne omfattes av unntakene fra dette direktiv bør den berørte personen løpende oppfylle vilkårene fastsatt for slike unntak. Særlig dersom en person yter investeringstjenester eller utøver investeringsvirksomhet, og er unntatt fra dette direktiv fordi slike tjenester eller slik virksomhet utgjør tilleggstjenester til vedkommendes hovedvirksomhet på konsernplan, bør personen ikke lenger omfattes av unntaket for tilleggstjenester dersom ytingen av disse tjenestene eller utøvelsen av denne virksomheten opphører å være tilleggstjenester til vedkommendes hovedvirksomhet.
- 17) Personer som yter investeringstjenester og/eller utøver investeringsvirksomhet som omfattes av dette direktiv, bør ha tillatelse fra sine hjemstater slik at investorer og finanssystemets stabilitet vernes.
- 18) Kredittinstitusjoner som har tillatelse i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/12/EF av 20. mars 2000 om adgang til å starte og utøve virksomhet som kredittinstitusjon⁽¹⁾, bør ikke behøve en annen tillatelse i henhold til dette direktiv for å yte investeringstjenester eller utøve investeringsvirksomhet. Når en kredittinstitusjon vedtar å yte investeringstjenester eller utøve investeringsvirksomhet, skal vedkommende myndigheter før de gir en tillatelse kontrollere at den oppfyller de relevante bestemmelsene i dette direktiv.
- 19) I tilfeller der et investeringsforetak regelmessig yter en eller flere investeringstjenester som ikke omfattes av tillatelsen, eller regelmessig utøver en eller flere former for investeringsvirksomhet som ikke omfattes av den, bør det ikke behøve en ytterligere tillatelse i henhold til dette direktiv.
- 20) For dette direktivs formål bør mottak og formidling av ordrer også omfatte det forhold at det opprettes forbindelse mellom to eller flere investorer slik at de kan gjennomføre en transaksjon.
- 21) I forbindelse med den kommende revisjonen av kapitaldekningsreglene i Basel II erkjenner medlemsstatene behovet for å undersøke på nytt om investeringsforetak som utfører kundeordrer gjennom samtidige kjøp og salg for egen regning, skal anses som oppdragsgivere, og dermed omfattes av tilleggskrav om egenkapital.
- 22) Prinsippene om gjensidig anerkjennelse og tilsyn ved hjemstatens tilsynsmyndigheter forutsetter at vedkommende myndigheter i hver medlemsstat unnlater å gi tillatelse eller tilbakekaller den når det klart framgår av faktorer som virksomhetsplan, geografisk plassering eller den virksomheten som faktisk utøves, at et investeringsforetak har valgt rettssystemet i en medlemsstat for å unndra seg strengere standarder i en annen medlemsstat der investeringsforetaket har til hensikt å utøve eller utøver størstedelen av sin virksomhet. Et investeringsforetak som er en juridisk person, bør ha tillatelse i den medlemsstaten der det har sitt forretningskontor. Et investeringsforetak som ikke er en juridisk person, bør ha tillatelse i den medlemsstaten der det har sitt hovedkontor. Medlemsstatene må for øvrig kreve at et investeringsforetak alltid har sitt hovedkontor i sin hjemstat, og at det faktisk utøver virksomhet der.
- 23) Et investeringsforetak som har tillatelse i sin hjemstat, bør ha rett til å yte investeringstjenester eller utøve investeringsvirksomhet i hele Fellesskapet, uten å måtte søke om en egen tillatelse fra vedkommende myndighet i den medlemsstaten der det ønsker å yte slike tjenester eller utøve slik virksomhet.
- 24) Ettersom visse investeringsforetak er unntatt fra visse forpliktelser i henhold til rådsdirektiv 93/6/EØF av 15. mars 1993 om investeringsforetaks og kredittinstitusjoners kapitaldekningsgrad⁽²⁾, bør de enten være forpliktet til å ha en minstekapital eller en yrkesansvarsforsikring, eller en kombinasjon av disse. Justeringene av dette forsikringsbeløpet skal ta hensyn til justeringer gjort innenfor rammen av europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/92/EF av 9. desember 2002 om forsikringsformidling⁽³⁾. Denne særskilte behandlingen med hensyn til kapitaldekning bør ikke berøre eventuelle beslutninger om egnet behandling av disse foretakene i forbindelse med framtidige endringer i Fellesskapets regelverk for kapitaldekning.
- 25) Ettersom tilsynsreglenes virkeområde bør begrenses til de foretakene som gjennom yrkesmessig forvaltning av en handelsportefølje utgjør en kilde til motpartsrisiko for andre markedsdeltakere, bør foretak som handler for egen regning med finansielle instrumenter, herunder de råvarederivater som omfattes av dette direktiv, samt foretak som yter investeringstjenester knyttet til råvarederivater til kunder i sin hovedvirksomhet som en tilleggstjeneste til sin hovedvirksomhet på konsernplan, forutsatt at denne hovedvirksomheten ikke består i å yte investeringstjenester i henhold til dette direktiv, unntas fra dette direktivs virkeområde.

⁽¹⁾ EFT L 126 av 26.5.2000, s. 1. Direktivet sist endret ved direktiv 2002/87/EF.

⁽²⁾ EFT L 141 av 11.6.1993, s. 1. Direktivet sist endret ved direktiv 2002/87/EF.

⁽³⁾ EFT L 9 av 15.1.2003, s. 3.

- 26) For å verne en investors eiendomsrett og andre tilsvarende rettigheter til verdipapirer samt vedkommendes rettigheter til midler som er betrodd et foretak, bør slike rettigheter holdes atskilt fra foretakets. Dette prinsippet bør likevel ikke hindre et foretak i å gjøre forretninger i eget navn men på vegne av investoren, når transaksjonens art gjør dette nødvendig og investoren samtykker, for eksempel ved utlån av verdipapirer.
- 27) Når en kunde i samsvar med Fellesskapets regelverk, og særlig europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/47/EF av 6. juni 2002 om avtaler om finansiell sikkerhetsstillelse⁽¹⁾, overdrar til et investeringsforetak full eiendomsrett til finansielle instrumenter eller midler med det formål å sikre eller på annen måte dekke nåværende eller framtidige, faktiske, betingede eller potensielle forpliktelser, bør slike finansielle instrumenter eller midler ikke lenger anses for å tilhøre kunden.
- 28) Framgangsmåtene for å gi tillatelse i Fellesskapet til filialer av investeringsforetak som har fått tillatelse i tredjestater, bør fortsatt gjelde for slike foretak. Slike filialer bør ikke omfattes av adgangen til å yte tjenester i henhold til traktatens artikkel 49 annet ledd, eller av etableringsadgangen i andre medlemsstater enn den de er etablert i. I tilfeller der Fellesskapet ikke er bundet av bilaterale eller multilaterale forpliktelser, er det hensiktsmessig å fastsette en framgangsmåte som skal sikre at investeringsforetak i Fellesskapet etter en gjensidig ordning får tilsvarende behandling i de berørte tredjestatene.
- 29) Det at mange investeringsforetak utøver stadig flere ulike former for virksomhet samtidig, har økt muligheten for interessekonflikter mellom de ulike formene for virksomhet og kundenes interesser. Det er derfor nødvendig å fastsette regler som sikrer at kundenes interesser ikke påvirkes negativt av slike konflikter.
- 30) En tjeneste bør anses for å ha blitt ytt på en kundes initiativ, med mindre kunden anmoder om den som følge av en personlig henvendelse til kunden fra eller på vegne av foretaket, som inneholder en invitasjon eller har som formål å påvirke kunden med hensyn til et bestemt finansielt instrument eller en bestemt transaksjon. En tjeneste kan anses for å ha blitt ytt på en kundes initiativ selv om kunden anmoder om den på grunnlag av en henvendelse som inneholder reklame for eller tilbud om finansielle instrumenter, og som er av allmenn art og rettet mot offentligheten eller en større gruppe eller kategori av kunder eller potensielle kunder.
- 31) Et av dette direktivs formål er å verne investorer. Tiltak for å verne investorer bør tilpasses de nærmere enkeltheter ved hver kategori av investorer (detalj kunder, profesjonelle kunder og motparter).
- 32) Som et unntak fra prinsippet om at hjemstaten skal ha ansvar for tillatelse, tilsyn og kontroll med at forpliktelser i forbindelse med drift av filialer oppfylles, er det hensiktsmessig at vedkommende myndighet i vertsstaten påtar seg ansvar for kontroll med at forpliktelser angitt i dette direktiv oppfylles i forbindelse med forretninger som gjennomføres gjennom en filial på det territorium der filialen er etablert, ettersom nevnte myndighet er nærmest filialen og dermed bedre i stand til å påvise og gripe inn ved eventuelle overtredelser av reglene som gjelder for driften av filialen.
- 33) Det er nødvendig å pålegge et effektivt krav om «beste utførelse» for å sikre at investeringsforetak utfører kundeordrer på de vilkårene som er mest fordelaktige for kunden. Dette kravet bør gjelde for det foretaket som har kontraktmessige forpliktelser eller forpliktelser som formidler overfor kunden.
- 34) En rettferdig konkurranse krever at markedsdeltakere og investorer kan sammenligne de prisene som omsetningsstedene (dvs. regulerte markeder, MTF-er og formidlere) er pålagt å offentliggjøre. For dette formål anbefales det at medlemsstatene fjerner eventuelle hindringer for konsolidering og offentliggjøring av relevante opplysninger på europeisk plan.
- 35) Når forretningsforholdet til kunden opprettes, kan investeringsforetaket be kunden eller den potensielle kunden om samtidig å gi sitt samtykke til retningslinjene for ordreførelse samt til muligheten for at ordrene utføres utenfor et regulert marked eller et MTF.
- 36) Personer som yter investeringstjenester på vegne av mer enn ett investeringsforetak, bør, når de omfattes av definisjonen i dette direktiv, ikke anses som tilknyttede agenter, men som investeringsforetak, med unntak av visse personer som kan være unntatt.
- 37) Dette direktiv bør ikke berøre tilknyttede agents rett til å utøve virksomhet som omfattes av andre direktiver, samt beslektet virksomhet i forbindelse med finansielle tjenester eller produkter som ikke omfattes av dette direktiv, herunder på vegne av deler av samme finanskonsern.

⁽¹⁾ EFT L 168 av 27.6.2002, s. 43.

- 38) Vilkårene for å utøve virksomhet utenfor investeringsforetakets lokaler (dørsalg) bør ikke omfattes av dette direktiv.
- 39) Medlemsstatenes vedkommende myndigheter bør ikke registrere en tilknyttet agent, eller bør tilbakekalle registreringen, dersom den virksomheten som faktisk utøves, klart viser at en tilknyttet agent har valgt rettssystemet i en medlemsstat for å unndra seg strengere standarder i en annen medlemsstat der agenten har til hensikt å utøve eller utøver størstedelen av sin virksomhet.
- 40) For dette direktivs formål skal kvalifiserte motparter anses å opptre som kunder.
- 41) For å sikre at atferdsreglene (herunder reglene for beste utførelse og behandling av kundeordrer) håndheves i forbindelse med de investorene som har størst behov for dette vernet, og for å gjenspeile veletablert markedspraksis i hele Fellesskapet, er det hensiktsmessig å klargjøre at det kan ses bort fra atferdsreglene ved transaksjoner som gjennomføres eller oppnås mellom kvalifiserte motparter.
- 42) Ved transaksjoner mellom kvalifiserte motparter bør forpliktelsen til å offentliggjøre ordrer med prisbegrensning gjelde bare dersom motparten uttrykkelig sender en ordre med prisbegrensning til et investeringsforetak for å få den utført.
- 43) Medlemsstatene skal sikre fysiske personer personvern i forbindelse med behandling av personopplysninger i samsvar med europaparlaments- og rådsdirektiv 95/46/EF av 24. oktober 1995 om vern av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger⁽¹⁾.
- 44) Med det todelte formål å verne investorer og sikre at verdipapirmarkedene virker på en tilfredsstillende måte, er det nødvendig å sikre innsyn i forbindelse med transaksjonene, og at reglene som er fastsatt for dette formål, anvendes på investeringsforetak når de driver virksomhet på markedene. For at investorer eller markedsdeltakere til enhver tid skal kunne vurdere vilkårene for en påtenkt transaksjon med aksjer, og deretter kontrollere på hvilke vilkår den ble gjennomført, bør det fastsettes felles regler for offentliggjøring av opplysninger om gjennomførte transaksjoner med aksjer, og om aktuelle muligheter til å handle med aksjer. Disse reglene er nødvendige for å sikre en effektiv integrering av medlemsstatenes aksjemarkeder, for å gjøre den overordnede prisdannelsesprosessen for aksjer mer effektiv og for å bidra til en effektiv oppfyllelse av forpliktelsen til «beste utførelse». Disse hensynene krever en omfattende innsynsordning som kan anvendes på alle transaksjoner med aksjer, uansett om de gjennomføres bilateralt av et investeringsforetak eller gjennom regulerte markeder eller MTF-er. Investeringsforetaks forpliktelser i henhold til dette direktiv til å angi en kjøps- og salgspris og utføre en ordre til angitt pris, fritar ikke investeringsforetak for forpliktelsen til å videresende en ordre til et annet omsetningssted dersom slik internhandel kunne hindre foretaket i å oppfylle forpliktelsen til «beste utførelse».
- 45) Medlemsstatene bør kunne anvende de forpliktelsene til å melde transaksjoner som er fastsatt i dette direktiv, på finansielle instrumenter som ikke er opptatt til notering på et regulert marked.
- 46) En medlemsstat kan vedta å anvende de kravene om innsyn før og etter handelen som er fastsatt i dette direktiv, på andre finansielle instrumenter enn aksjer. Disse kravene bør i så fall gjelde for alle investeringsforetak som vedkommende medlemsstat er hjemstat for, i forbindelse med deres virksomhet på nevnte medlemsstats territorium og virksomhet over landegrensene som utøves gjennom adgangen til å yte tjenester. De bør også få anvendelse på virksomhet som utøves på denne medlemsstatens territorium, av filialer etablert på dens territorium av investeringsforetak som har fått tillatelse i en annen medlemsstat.
- 47) Alle investeringsforetak bør ha samme mulighet til å delta i eller få tilgang til regulerte markeder i hele Fellesskapet. Uavhengig av hvordan transaksjoner for tiden er organisert i medlemsstatene, er det viktig å avskaffe de tekniske og juridiske begrensningene på tilgangen til regulerte markeder.
- 48) For å gjøre det lettere å gjennomføre transaksjoner over landegrensene er det hensiktsmessig å gi investeringsforetak tilgang til oppgjørssystemer i hele Fellesskapet, uavhengig av om transaksjonene er gjennomført gjennom regulerte markeder i den berørte medlemsstaten. Investeringsforetak som ønsker å delta direkte i andre medlemsstaters oppgjørssystemer, bør oppfylle de relevante driftsmessige og forretningsmessige kravene som gjelder for medlemskap, samt overholde de tilsynstiltakene som kreves for at finansmarkedene skal kunne fortsette å virke på en smidig og ordnet måte.

⁽¹⁾ EFT L 281 av 23.11.1995, s. 31.

- 49) Tillatelsen til å drive et regulert marked bør omfatte all virksomhet direkte knyttet til offentliggjøring, behandling, utførelse, bekreftelse og rapportering av ordrer fra det tidspunkt slike ordrer mottas av det regulerte markedet, til det tidspunkt da de overføres for påfølgende avslutning, og virksomhet knyttet til opptak av finansielle instrumenter til notering. Den bør også omfatte transaksjoner som gjennomføres ved hjelp av markedspleiere utpekt av det regulerte markedet, i henhold til det regulerte markedets systemer og i samsvar med systemets regler. Ikke alle transaksjoner som gjennomføres av det regulerte markedets eller MTF-ets medlemmer eller deltakere, skal anses for å være gjennomført innenfor et regulert markeds eller et MTFs systemer. Transaksjoner som medlemmer eller deltakere gjennomfører bilateralt, og som ikke oppfyller alle krav som er fastsatt for et regulert marked eller et MTF i henhold til dette direktiv, bør med sikte på definisjonen av foretak som driver systematisk internhandel, anses for å være transaksjoner gjennomført utenfor et regulert marked eller et MTF. I slike tilfeller bør investeringsforetaks plikt til å offentliggjøre faste priser få anvendelse dersom vilkårene fastsatt i dette direktiv er oppfylt.
- 50) Foretak som driver systematisk internhandel, kan beslutte at bare detaljkunder, bare profesjonelle kunder eller begge skal få tilgang til deres priser. De bør ikke kunne forskjellsbehandle innenfor disse kundekategoriene.
- 51) Artikkel 27 forplikter ikke foretak som driver systematisk internhandel, til å offentliggjøre faste priser i forbindelse med transaksjoner over normal markedsstørrelse.
- 52) Dersom et investeringsforetak driver systematisk internhandel med både aksjer og andre finansielle instrumenter, bør forpliktelsen til å angi pris gjelde bare for aksjer, med forbehold for betraktning 46.
- 53) Dette direktivs formål er ikke å kreve anvendelse av regler for innsyn før handelen på transaksjoner som gjennomføres på OTC-grunnlag, som blant annet kjennetegnes ved at de gjennomføres ad hoc og uregelmessig overfor engrosmotparter og innenfor rammen av en forretningsforbindelse som selv kjennetegnes ved handler over normal markedsstørrelse, og der handlene gjennomføres utenfor de systemene som det berørte foretaket vanligvis bruker til sine forretninger når det driver systematisk internhandel.
- 54) Den normale markedsstørrelsen for en aksjeklasse bør ikke stå i et betydelig misforhold til noen av aksjene som inngår i denne klassen.
- 55) I den reviderte versjonen av direktiv 93/6/EØF bør det fastsettes minstekapitalkrav som regulerte markeder bør overholde for å få tillatelse, og det bør i den forbindelse tas hensyn til den særlige formen for risiko som er knyttet til slike markeder.
- 56) Den som driver et regulert marked, bør også kunne drive et MTF i samsvar med de relevante bestemmelsene i dette direktiv.
- 57) Bestemmelsene i dette direktiv om opptak av instrumenter til notering i henhold til reglene som anvendes av det regulerte markedet, bør ikke berøre anvendelsen av europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/34/EF av 28. mai 2001 om vilkår for opptak av verdipapirer til offisiell notering på en fondsbørs og opplysninger som skal offentliggjøres om disse verdipapirene⁽¹⁾. Et regulert marked bør ikke hindres i å anvende strengere krav enn dem som er fastsatt i dette direktiv, overfor utstedere av verdipapirer eller instrumenter som det vurderer å oppta til notering.
- 58) Medlemsstatene bør kunne utpeke ulike vedkommende myndigheter til å kontrollere overholdelsen av de omfattende kravene som er fastsatt i dette direktiv. Slike myndigheter bør være offentlige myndigheter for å sikre at de er uavhengige av markedsdeltakerne, og for å unngå interessekonflikter. I samsvar med nasjonal lovgivning bør medlemsstatene påse at vedkommende myndighet har tilstrekkelige økonomiske midler til rådighet. Utpekingen av offentlige myndigheter bør ikke utelukke delegering under vedkommende myndighets ansvar.
- 59) Eventuelle fortrolige opplysninger som en medlemsstats kontaktpunkt mottar gjennom en annen medlemsstats kontaktpunkt, bør ikke anses som rent nasjonale opplysninger.
- 60) Det er nødvendig å forbedre samordningen av vedkommende myndigheters myndighet for å oppnå en likeverdig behandling i hele det integrerte finansmarkedet. Et felles minimum av myndighet bør sammen med egnede ressurser sikre et effektivt tilsyn.

(1) EFT L 184 av 6.7.2001, s. 1. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/71/EF (EUT L 345 av 31.12.2003, s. 64).

- 61) For å verne kundene, og uten at det berører kundenes rett til å bringe sin sak inn for domstolene, er det hensiktsmessig at medlemsstatene oppmuntrer offentlige eller private organer som er opprettet for utenrettslig tvisteløsning, til å samarbeide om å løse tverrnasjonale tvister, idet det tas hensyn til kommisjonsrekommendasjon 98/257/EF av 30. mars 1998 om de prinsipper som får anvendelse på organer med ansvar for utenrettslig løsning av forbrukertvister⁽¹⁾. Når medlemsstatene innfører bestemmelser om klage- og erstatningsordninger for utenrettslig tvisteløsning, bør de oppmuntres til å anvende tverrnasjonale samarbeidsordninger, særlig nettverket for klager på finansielle tjenester (FIN-Net).
- 62) All utveksling eller overføring av opplysninger mellom vedkommende myndigheter, andre myndigheter, organer eller personer bør skje i samsvar med reglene for overføring av personopplysninger til tredjestater som fastsatt i direktiv 95/46/EF.
- 63) Det er nødvendig å styrke bestemmelsene om utveksling av opplysninger mellom nasjonale vedkommende myndigheter samt å utvide deres forpliktelse til å bistå hverandre og samarbeide. På grunn av økende virksomhet over landegrensene bør vedkommende myndigheter gi hverandre de opplysningene som er nødvendige for utøvelsen av deres funksjoner, for å sikre en effektiv håndheving av dette direktiv, herunder i situasjoner der overtredelser eller mistanke om overtredelser kan berøre myndighetene i to eller flere medlemsstater. Ved utveksling av opplysninger kreves det streng taushetsplikt for å sikre at opplysningene overføres på en riktig måte, og at de berørte personenes rettigheter vernes.
- 64) Rådet nedsatte på sitt møte 17. juli 2000 en vismannskomite for regulering av europeiske verdipapirmarkeder. I sluttrapporten foreslo vismannskomiteen å innføre en ny metode for utarbeiding av regelverk med fire nivåer: rammevilkår, gjennomføringstiltak, samarbeid og håndheving. Første nivå, direktivet, bør begrenses til brede, allmenne rammevilkår, mens annet nivå bør omfatte tekniske gjennomføringstiltak som skal vedtas av Kommisjonen med bistand fra en komité.
- 65) Resolusjonen som ble vedtatt på Det europeiske råds møte i Stockholm 23. mars 2001, innebar en godkjenning av sluttrapporten fra vismannskomiteen og den foreslåtte metoden med fire nivåer som skal gjøre prosessen med utarbeiding av Fellesskapets regelverk på verdipapiriområdet mer effektiv og åpen.
- 66) På Det europeiske råds møte i Stockholm ble det understreket at gjennomføringstiltakene på nivå 2 bør brukes oftere for å sikre at tekniske bestemmelser holdes à jour med utviklingen på markedet og på tilsynsområdet, og det bør fastsettes frister for alle faser i arbeidet på nivå 2.
- 67) Ved europaparlamentsresolusjon av 5. februar 2002 om gjennomføring av regelverket for finansielle tjenester godkjente Europaparlamentet også vismannskomiteens rapport på grunnlag av den høytidelige erklæring avgitt av Kommisjonen samme dag overfor Europaparlamentet, og brevet av 2. oktober 2001 fra kommisjonsmedlemmet med ansvar for det indre marked til lederen for Europaparlamentets komité for økonomiske og monetære spørsmål om ivaretagelse av Europaparlamentets rolle i denne prosessen.
- 68) De tiltak som er nødvendige for gjennomføringen av dette direktiv, bør vedtas i samsvar med rådsbeslutning 1999/468/EF av 28. juni 1999 om fastsettelse av nærmere regler for utøvelsen av den gjennomføringsmyndighet som er tillagt Kommisjonen⁽²⁾.
- 69) Europaparlamentet bør få en frist på tre måneder fra utkastet til gjennomføringstiltak oversendes første gang, til å gjennomgå tiltakene og avgi uttalelse. I behørig begrunnede hastetilfeller kan imidlertid denne fristen forkortes. Dersom Europaparlamentet innen nevnte frist vedtar en resolusjon, bør Kommisjonen gjennomgå utkastet til tiltak på nytt.
- 70) For å ta hensyn til den videre utviklingen på finansmarkedene bør Kommisjonen framlegge for Europaparlamentet og Rådet rapporter om anvendelsen av bestemmelsene om yrkesansvarsforsikring, virkeområdet for innsynsreglene og muligheten for å godkjenne spesialiserte forhandlere av råvarederivater som investeringsforetak.
- 71) Målet om å skape et integrert finansmarked der investorer sikres effektivt vern, samtidig som hele markedets effektivitet og integritet ivaretas, krever at det fastsettes felles regler som kan anvendes på investeringsforetak uansett hvor i Fellesskapet de har fått tillatelse, og som styrer regulerte markeders og andre handelssystemers virkemåte, for å hindre at manglende innsyn eller forstyrrelser på ett marked undergraver effektiviteten i hele det europeiske finanssystemet. Ettersom dette målet bedre kan nås på fellesskapsplan, kan Fellesskapet treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i traktatens artikkel 5. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går dette direktiv ikke utover det som er nødvendig for å nå dette målet —

⁽¹⁾ EFT L 115 av 17.4.1998, s. 31.

⁽²⁾ EFT L 184 av 17.7.1999, s. 23.

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

AVDELING I

DEFINISJONER OG VIRKEOMRÅDE

Artikkel 1

Virkeområde

1. Dette direktiv får anvendelse på investeringsforetak og regulerte markeder.

2. Følgende bestemmelser får også anvendelse på kredittinstitusjoner som har tillatelse i henhold til direktiv 2000/12/EF, når de yter en eller flere investeringstjenester og/eller utøver investeringsvirksomhet:

- Artikkel 2 nr. 2, artikkel 11, 13 og 14,
- Avdeling II kapittel II, unntatt artikkel 23 nr. 2 annet ledd,
- Avdeling II kapittel III, unntatt artikkel 31 nr. 2-4 og artikkel 32 nr. 2-6 og nr. 8 og 9,
- Artikkel 48-53, 57, 61 og 62, og
- Artikkel 71 nr. 1.

Artikkel 2

Unntak

1. Dette direktiv får ikke anvendelse på

- a) forsikringsforetak som definert i artikkel 1 i direktiv 73/239/EØF eller forsikringsforetak som definert i artikkel 1 i direktiv 2002/83/EF samt foretak som utøver gjenforsikrings- og retrocesjonsvirksomhet som nevnt i direktiv 64/225/EØF,
- b) personer som yter investeringstjenester utelukkende til sine morforetak, sine datterforetak eller til et av samme morforetaks andre datterforetak,
- c) personer som yter en investeringstjeneste leilighetsvis i forbindelse med en yrkesvirksomhet som er underlagt lover og forskrifter eller yrkesetiske regler som ikke utelukker at tjenesten ytes,
- d) personer som ikke yter andre investeringstjenester eller utøver annen investeringsvirksomhet enn handel for egen regning, med mindre de er markedspleiere eller handler for egen regning utenfor et regulert marked eller et MTF på et organisert, hyppig og systematisk grunnlag ved å tilby et system som er tilgjengelig for tredjemann med sikte på å inngå handel med vedkommende,
- e) personer som yter investeringstjenester som utelukkende består i å forvalte ordninger for arbeidstakernes medbestemmelse,

- f) personer som yter investeringstjenester som bare består i å forvalte ordninger for arbeidstakernes medbestemmelse og å yte investeringstjenester utelukkende til sine morforetak, sine datterforetak eller til et av samme morforetaks andre datterforetak,
- g) medlemmene av Det europeiske system av sentralbanker og andre nasjonale organer med lignende oppgaver, og andre offentlige organer som har ansvar for eller deltar i forvaltningen av den offentlige gjelden,
- h) foretak for kollektiv investering og pensjonsfond, uansett om de er samordnet på fellesskapsplan eller ikke, og depositarer og forvaltere av slike foretak,
- i) personer som handler for egen regning med finansielle instrumenter, eller yter investeringstjenester knyttet til råvarederivater eller derivatkontrakter som omfattes av vedlegg I avsnitt C 10, til kundene i sin hovedvirksomhet, forutsatt at dette er en tilleggstjeneste til deres hovedvirksomhet på konsernplan, og at hovedvirksomheten ikke består i å yte investeringstjenester i henhold til dette direktiv, eller banktjenester i henhold til direktiv 2000/12/EF,
- j) personer som yter investeringsrådgivning i forbindelse med en annen yrkesvirksomhet som ikke omfattes av dette direktiv, forutsatt at det ikke gis særlig godtgjøring for slik rådgivning,
- k) personer som har som hovedvirksomhet å handle for egen regning med råvarer og/eller råvarederivater. Dette unntaket får ikke anvendelse dersom personene som handler for egen regning med råvarer og/eller råvarederivater, er del av et konsern som har som hovedvirksomhet å yte andre investeringstjenester i henhold til dette direktiv, eller banktjenester i henhold til direktiv 2000/12/EF,
- l) foretak som yter investeringstjenester og/eller utøver investeringsvirksomhet som utelukkende består i handel for egen regning på markeder for finansielle børsomsatte terminkontrakter eller opsjoner eller andre derivater, og på kontantmarkeder utelukkende for å sikre posisjoner på derivatmarkeder, eller som handler på vegne av andre medlemmer av disse markedene og fastsetter priser for dem som garanteres av medlemmer av oppgjørssentraler på de samme markedene, og ansvaret for å sikre at avtaler inngått av slike foretak overholdes, ligger hos medlemmer av oppgjørssentraler på de samme markedene,
- m) sammenslutninger opprettet av danske og finske pensjonsfond utelukkende med det formål å forvalte eiendeler for pensjonsfond som er medlemmer av disse sammenslutningene,
- n) «agenti di cambio» med virksomhet og oppgaver som omfattes av artikkel 201 i det italienske lovdekret nr. 58 av 24. februar 1998.

2. De rettigheter som følger av dette direktiv, skal ikke omfatte yting av tjenester som motpart ved transaksjoner gjennomført av offentlige organer som har ansvar for å forvalte offentlig gjeld, eller av medlemmer av Det europeiske system av sentralbanker som utfører sine oppgaver i henhold til traktaten og vedtektene for Det europeiske system av sentralbanker og Den europeiske sentralbank, eller ivaretar lignende funksjoner i henhold til nasjonale bestemmelser.

3. For å ta hensyn til utviklingen på finansmarkedene og sikre en ensartet anvendelse av dette direktiv, kan Kommissjonen, med hensyn til unntakene i bokstav c), i) og k), etter framgangsmåten i artikkel 64 nr. 2 definere kriteriene for å avgjøre når en virksomhet skal anses som en tilleggstjeneste til hovedvirksomheten på konsernplan, og når en virksomhet utøves leilighetsvis.

Artikkel 3

Frivillige unntak

1. Medlemsstatene kan velge ikke å anvende dette direktiv på personer som de er hjemstat for og som

- ikke får oppbevare kunders midler eller verdipapirer, og derfor ikke på noe tidspunkt får sette seg i gjeld til kundene,
- ikke får yte andre investeringstjenester enn mottak og formidling av ordrer i omsettelige verdipapirer og andeler i foretak for kollektiv investering samt investeringsrådgivning i forbindelse med slike finansielle instrumenter,
- i forbindelse med denne tjenesteytingen kan formidle ordrer bare til:
 - i) investeringsforetak som har tillatelse i henhold til dette direktiv,
 - ii) kredittinstitusjoner som har tillatelse i henhold til direktiv 2000/12/EF,
 - iii) filialer av investeringsforetak eller av kredittinstitusjoner som har tillatelse i en tredjestat og som er underlagt og overholder tilsynsregler som vedkommende myndigheter anser som minst like strenge som reglene i dette direktiv, i direktiv 2000/12/EF eller i direktiv 93/6/EØF,
 - iv) foretak for kollektiv investering som i henhold til en medlemsstats lovgivning har tillatelse til å markedsføre andeler overfor allmennheten og overfor forvaltere av slike foretak,

v) investeringsselskaper med fast kapital som definert i artikkel 15 nr. 4 i annet rådsdirektiv 77/91/EØF av 13. desember 1976 om samordning av de garantier som kreves i medlemsstatene av selskaper som definert i traktatens artikkel 58 annet ledd for å verne selskapsdeltakeres og tredjemanns interesser når det gjelder stiftelsen av åpne aksjeselskaper og sikring og endring av deres kapital, med det formål å gjøre slike garantier likeverdige⁽¹⁾, hvis verdipapirer noteres eller omsettes på et regulert marked i en medlemsstat,

forutsatt at disse personenes virksomhet er underlagt bestemmelser på nasjonalt plan.

2. Personer som er utelukket fra dette direktivs virkeområde i henhold til nr. 1, skal ikke ha adgang til å yte tjenester og/eller utøve virksomhet for å opprette filialer i henhold til henholdsvis artikkel 31 og 32.

Artikkel 4

Definisjoner

1. I dette direktiv menes med:

- 1) «investeringsforetak» enhver juridisk person som til vanlig utøver et yrke eller en virksomhet som består i å yte en eller flere investeringstjenester til tredjemann og/eller utøve en eller flere former for investeringsvirksomhet på forretningsmessig grunnlag.

Medlemsstatene kan la definisjonen av investeringsforetak omfatte foretak som ikke er juridiske personer, forutsatt at

- a) deres rettslige status gir tredjemanns interesser like godt vern som det som gis av juridiske personer, og
- b) de er underlagt et tilsvarende tilsyn tilpasset deres juridiske form.

Når slike fysiske personer yter tjenester som medfører oppbevaring av tredjemanns midler eller omsettelige verdipapirer, kan de imidlertid betraktes som et investeringsforetak etter dette direktiv bare dersom følgende vilkår er oppfylt, med forbehold for øvrige krav i dette direktiv og i direktiv 93/6/EØF:

- a) tredjemanns eiendomsrett til verdipapirer og midler skal være sikret, særlig dersom foretaket eller foretakets eiere blir insolvente, eller ved utlegg, motregningskrav eller andre rettslige skritt som tas av foretakets eller dets eieres kreditorer,

(1) EFT L 26 av 31.1.1977, s. 1. Direktivet sist endret ved tiltredelsesakten av 1994.

- b) foretaket skal være underlagt regler om tilsyn med foretakets, herunder eiernes, solvens,
- c) foretakets årsregnskap skal revideres av en eller flere personer som etter nasjonal lovgivning er godkjent til å revidere regnskaper,
- d) når et foretak har bare én eier, skal vedkommende sørge for at investorene vernes dersom foretakets virksomhet opphører fordi eieren dør eller blir arbeidsudyktig, eller som følge av andre lignende forhold,
- 2) «investeringstjenester og investeringsvirksomhet» enhver tjeneste og virksomhet som er oppført i vedlegg I avsnitt A i forbindelse med et av instrumentene som er angitt i vedlegg I avsnitt C.
- Kommisjonen skal etter framgangsmåten i artikkel 64 nr. 2 fastsette:
- hvilke derivatkontrakter nevnt i vedlegg I avsnitt C nr. 7 som har egenskaper som andre finansielle derivater, idet det blant annet tas hensyn til om oppgjør og avregning skjer gjennom anerkjente oppgjørssentraler, eller om de omfattes av regelmessige marginkrav,
 - hvilke derivatkontrakter nevnt i vedlegg I avsnitt C nr. 10 som har egenskaper som andre finansielle derivater, idet det blant annet tas hensyn til om de omsettes på et regulert marked eller et MTF, om oppgjør og avregning skjer gjennom anerkjente oppgjørssentraler eller om de omfattes av regelmessige marginkrav,
- 3) «tilleggstjeneste» tjenestene som er oppført i vedlegg I avsnitt B,
- 4) «investeringsrådgivning» personlige anbefalinger til en kunde, enten på dennes anmodning eller på investeringsforetakets initiativ, med hensyn til en eller flere transaksjoner i forbindelse med finansielle instrumenter,
- 5) «utførelse av ordrer på vegne av kunder» inngåelse av avtaler om kjøp eller salg av ett eller flere finansielle instrumenter på vegne av kunder,
- 6) «handel for egen regning» handel med egenkapital som fører til transaksjoner med ett eller flere finansielle instrumenter,
- 7) «foretak som driver systematisk internhandel» et investeringsforetak som på organisert, hyppig og systematisk grunnlag handler for egen regning ved å utføre kundeordrer utenfor et regulert marked eller et MTF,
- 8) «markedspleier» en person som på finansmarkedene på kontinuerlig grunnlag tilbyr kjøp og salg av finansielle instrumenter for egen regning til priser vedkommende selv fastsetter,
- 9) «porteføljeforvaltning» forvaltning av porteføljer på skjønsmessig grunnlag i samsvar med fullmakter gitt av kunder, dersom slike porteføljer omfatter ett eller flere finansielle instrumenter,
- 10) «kunde» en fysisk eller juridisk person som et investeringsforetak yter investeringstjenester og/eller tilleggstjenester til,
- 11) «profesjonell kunde» en kunde som oppfyller kriteriene fastsatt i vedlegg II,
- 12) «detalj kunde» en kunde som ikke er en profesjonell kunde,
- 13) «markedsoperatør» en eller flere personer som forvalter og/eller driver virksomheten på et regulert marked. Markedsoperatøren kan selv være det regulerte markedet,
- 14) «regulert marked» et multilateralt system som drives og/eller forvaltes av en markedsoperatør og som oppretter forbindelse eller gjør det mulig å opprette forbindelse mellom flere tredjemenns kjøps- og salgsinteresser i finansielle instrumenter – i systemet og i samsvar med dets faste regler – på en måte som fører til at det inngås en kontrakt om finansielle instrumenter som er opptatt til notering i henhold til dette markedets regler og/eller systemer, og som har fått tillatelse og fungerer regelmessig og i samsvar med bestemmelsene i avdeling III,
- 15) «multilateralt handelssystem (MTF)» et multilateralt system som drives av et investeringsforetak eller en markedsoperatør og som oppretter forbindelse mellom flere tredjemenns kjøps- og salgsinteresser i finansielle instrumenter – i systemet og i samsvar med faste regler – på en måte som fører til at det inngås en kontrakt i samsvar med bestemmelsene i avdeling II,
- 16) «ordre med prisbegrensning» en ordre om å kjøpe eller selge et bestemt antall av et finansielt instrument til en angitt pris eller bedre,
- 17) «finansielt instrument» instrumentene som angis i vedlegg I avsnitt C,
- 18) «omsettelige verdipapirer» de kategoriene av verdipapirer som kan omsettes på kapitalmarkedet, unntatt betalingsmidler, for eksempel:
- a) aksjer i selskaper og andre verdipapirer som kan sidestilles med aksjer i selskaper, ansvarlige selskaper eller andre foretak, og depotbevis for aksjer,
 - b) obligasjoner eller andre typer gjeldsinstrumenter, herunder depotbevis for slike verdipapirer,
 - c) alle andre verdipapirer som gir rett til å kjøpe eller selge slike omsettelige verdipapirer, eller som fører til kontantoppgjør fastsatt med henvisning til omsettelige verdipapirer, valutaer, rentesatser eller renteavkastning, råvarer eller andre indekser eller mål,

- 19) «pengemarkedsinstrumenter» de kategoriene av instrumenter som vanligvis omsettes på pengemarkedet, for eksempel statskassaveksler, innskuddsbevis og sertifikater, unntatt betalingsmidler,
- 20) «hjemstat»
- a) når det gjelder investeringsforetak:
- i) dersom investeringsforetaket er en fysisk person, medlemsstaten der vedkommende har sitt hovedkontor,
- ii) dersom investeringsforetaket er en juridisk person, medlemsstaten der vedkommende har sitt forretningskontor,
- iii) dersom investeringsforetaket i henhold til nasjonal lovgivning ikke har noe forretningskontor, medlemsstaten der det har sitt hovedkontor,
- b) når det gjelder et regulert marked, medlemsstaten der det regulerte markedet er registrert eller, dersom det regulerte markedet i henhold til nevnte medlemsstats lovgivning ikke har noe forretningskontor, medlemsstaten der det har sitt hovedkontor,
- 21) «vertsstat» en annen medlemsstat enn hjemstaten, der et investeringsforetak har en filial eller yter tjenester og/eller utøver virksomhet, eller medlemsstaten der et regulert marked stiller egnede ordninger til rådighet for å gi lettere tilgang til handel i sitt system for fjermedlemmer eller deltakere som er etablert i den samme medlemsstaten,
- 22) «vedkommende myndighet» myndigheten som er utpekt av hver medlemsstat i samsvar med artikkel 48, med mindre annet er angitt i dette direktiv,
- 23) «kredittinstitusjoner» kredittinstitusjoner som definert i direktiv 2000/12/EF,
- 24) «forvaltningsselskap for UCITS-fond» et forvaltningsselskap som definert i rådsdirektiv 85/611/EØF av 20. desember 1985 om samordning av lover og forskrifter om visse foretak for kollektiv investering i verdipapirer (investeringsforetak)⁽¹⁾,
- 25) «tilknyttet agent» en fysisk eller juridisk person som for bare ett investeringsforetaks regning og på dets hele og fulle ansvar markedsfører investeringstjenester og/eller tilleggstjenester til kunder eller potensielle kunder, mottar og formidler instruksjoner eller ordrer fra kunden i forbindelse med investeringstjenester eller finansielle instrumenter, plasserer finansielle instrumenter og/eller gir råd til kunder eller potensielle kunder i forbindelse med slike finansielle instrumenter eller tjenester,
- 26) «filial» et annet forretningssted enn hovedkontoret, som er en del av et investeringsforetak, som er uten selvstendig rettsevne og som yter investeringstjenester og/eller utøver investeringsvirksomhet, og som også kan yte tilleggstjenester som investeringsforetaket har fått tillatelse til. Alle forretningssteder etablert i samme medlemsstat av et investeringsforetak med hovedkontor i en annen medlemsstat, skal anses som én enkelt filial,
- 27) «kvalifisert eierandel» en direkte eller indirekte eierandel i et investeringsforetak som utgjør minst 10 % av kapitalen eller stemmerettene, som fastsatt i artikkel 92 i direktiv 2001/34/EF, eller som gjør det mulig å øve betydelig innflytelse på ledelsen av investeringsforetaket der eierandelen besittes,
- 28) «morforetak» et morforetak som definert i artikkel 1 og 2 i sjuende rådsdirektiv 83/349/EØF av 13. juni 1983 om konsoliderte regnskaper⁽²⁾,
- 29) «datterforetak» et datterforetak som definert i artikkel 1 og 2 i direktiv 83/349/EØF, herunder ethvert datterforetak av et datterforetak av morforetaket som står i spissen for disse foretakene,
- 30) «kontroll» kontroll som definert i artikkel 1 i direktiv 83/349/EØF,
- 31) «nære forbindelser» en situasjon der to eller flere fysiske eller juridiske personer er knyttet til hverandre ved
- a) kapitalinteresse, dvs. ved å ha eller kontrollere minst 20 % av et foretaks stemmeretter eller kapital,
- b) kontroll, dvs. ved en forbindelse mellom et morforetak og et datterforetak i alle tilfeller omhandlet i artikkel 1 nr. 1 og 2 i direktiv 83/349/EØF, eller ved en tilsvarende forbindelse mellom enhver fysisk eller juridisk person og et foretak; ethvert datterforetak av et datterforetak anses også som datterforetak av morforetaket som står i spissen for disse foretakene.
- En situasjon der to eller flere fysiske eller juridiske personer er varig knyttet til en og samme person ved kontroll, anses også som en nær forbindelse mellom slike personer.
2. For å ta hensyn til den tekniske utviklingen på finansmarkedene og sikre en ensartet anvendelse av dette direktiv, kan Kommisjonen etter framgangsmåten i artikkel 64 nr. 2 tydeliggjøre definisjonene i nr. 1 i denne artikkel.

⁽¹⁾ EFT L 375 av 31.12.1985, s. 3. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/108/EF (EFT L 41 av 13.2.2002, s. 35).

⁽²⁾ EFT L 193 av 18.7.1983, s. 1. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/51/EF (EUT L 178 av 17.7.2003, s. 16).

AVDELING II

Vilkår for tillatelse til og drift av INVESTERINGSforetak

KAPITTEL I

VILKÅR OG FRAMGANGSMÅTER FOR Å GI TILLATELSE

Artikkel 5

Vilkår for å gi tillatelse

1. Hver medlemsstat skal kreve at yting av investeringstjenester eller utøvelse av investeringsvirksomhet innenfor ordinær næring eller virksomhet skal være underlagt forhåndstillatelse i samsvar med bestemmelsene i dette kapittel. Slik tillatelse skal gis av hjemstatens vedkommende myndighet utpekt i samsvar med artikkel 48.
2. Som unntak fra nr. 1 skal medlemsstatene tillate alle markedsoperatører å drive et MTF, forutsatt at det på forhånd er fastslått at de overholder bestemmelsene i dette kapittel, unntatt artikkel 11 og 15.
3. Medlemsstatene skal opprette et register over alle investeringsforetak. Dette registeret skal være offentlig tilgjengelig og skal inneholde opplysninger om hvilke tjenester og/eller hvilken virksomhet investeringsforetakets tillatelse gjelder for. Det skal ajourføres regelmessig.
4. Hver medlemsstat skal kreve at
 - ethvert investeringsforetak som er en juridisk person, har sitt hovedkontor i samme medlemsstat som det har sitt forretningskontor,
 - ethvert investeringsforetak som ikke er en juridisk person, eller ethvert investeringsforetak som er en juridisk person, men som i henhold til nasjonal lovgivning ikke har noe forretningskontor, har sitt hovedkontor i den medlemsstaten der det faktisk driver sin virksomhet.
5. Når det gjelder investeringsforetak som bare yter investeringsrådgivning eller tjenester i form av mottak og formidling av ordrer på vilkårene fastsatt i artikkel 3, kan medlemsstatene tillate at vedkommende myndighet delegerer administrative, forberedende eller underordnede oppgaver knyttet til tildelingen av tillatelsen, i samsvar med vilkårene fastsatt i artikkel 48 nr. 2.

Artikkel 6

Tillatelsens virkeområde

1. Hjemstaten skal sikre at det i tillatelsen angis hvilke investeringstjenester eller hvilken investeringsvirksomhet investeringsforetaket har tillatelse til å yte eller utøve. Tillatelsen kan omfatte en eller flere av tilleggstjenestene som er oppført i vedlegg I avsnitt B. Det skal ikke under noen omstendigheter gis tillatelse til å yte bare tilleggstjenester.

2. Et investeringsforetak som ønsker tillatelse til å utvide sin virksomhet med ytterligere investeringstjenester eller -virksomhet eller tilleggstjenester som ikke var forutsett da den første tillatelsen ble gitt, skal framlegge en søknad om utvidelse av tillatelsen.

3. Tillatelsen skal være gyldig i hele Fellesskapet og skal gjøre det mulig for et investeringsforetak å yte tjenestene eller utøve virksomheten som det har fått tillatelse til, i hele Fellesskapet, enten ved å opprette en filial eller gjennom adgangen til å yte tjenester.

Artikkel 7

Framgangsmåter for å innvilge og avslå søknader om tillatelse

1. Vedkommende myndighet skal ikke gi tillatelse før den er overbevist om at søkeren oppfyller alle krav i bestemmelsene vedtatt i henhold til dette direktiv.
2. Investeringsforetaket skal framlegge alle opplysninger, herunder en virksomhetsplan der det blant annet angis hvilken type virksomhet som er planlagt samt organisasjonsstruktur, som er nødvendige for å overbevise vedkommende myndighet om at investeringsforetaket, når den første tillatelsen gis, har truffet alle nødvendige tiltak for å oppfylle sine forpliktelser i henhold til bestemmelsene i dette kapittel.
3. Søkeren skal innen seks måneder etter at en fullstendig søknad er innlevert, underrettes om hvorvidt tillatelse er gitt.

Artikkel 8

Tilbakekalling av tillatelser

Vedkommende myndighet kan tilbakekalle tillatelsen til et investeringsforetak dersom foretaket

- a) ikke gjør bruk av tillatelsen innen tolv måneder, gir uttrykkelig avkall på den eller har opphørt å yte investeringstjenester eller utøve investeringsvirksomhet i mer enn seks måneder, med mindre den berørte medlemsstaten har fastsatt at tillatelsen i slike tilfeller bortfaller,
- b) har fått tillatelsen ved hjelp av uriktige erklæringer eller andre uregelmessigheter,
- c) ikke lenger oppfyller vilkårene tillatelsen ble gitt på, for eksempel overholdelse av kravene i direktiv 93/6/EØF,
- d) har gjort seg skyldig i alvorlige og systematiske overtredelser av bestemmelsene om driftsvilkår for investeringsforetak som er vedtatt i henhold til dette direktiv,
- e) kommer inn under et av de tilfellene der det i nasjonal lovgivning, med hensyn til forhold som ikke omfattes av dette direktivs virkeområde, er fastsatt at tillatelsen skal tilbakekalles.

*Artikkel 9***Personer som faktisk leder forretningsvirksomheten**

1. Medlemsstatene skal kreve at de personene som faktisk leder et investeringsforetaks forretningsvirksomhet, har den nødvendige godeandel og den erfaring som trengs for å sikre en sunn og fornuftig ledelse av investeringsforetaket.

Dersom en markedsoperatør som søker om tillatelse til å drive et MTF, og de personene som faktisk leder forretningsvirksomheten i nevnte MTF, er de samme som faktisk leder forretningsvirksomheten på det regulerte markedet, skal disse personene anses for å oppfylle kravene i første ledd.

2. Medlemsstatene skal kreve at investeringsforetak underretter vedkommende myndighet om eventuelle endringer i ledelsen og samtidig framlegger alle opplysninger som er nødvendige for å vurdere om den nyutnevnte ledelsen har den nødvendige godeandel og den erfaring som trengs.

3. Vedkommende myndighet skal nekte å gi tillatelse dersom den ikke er overbevist om at de personene som faktisk skal lede investeringsforetakets forretningsvirksomhet, har den nødvendige godeandel eller den erfaring som trengs, eller dersom det foreligger objektive og påviselige grunner til å tro at de foreslåtte endringene i foretakets ledelse vil kunne være til skade for en sunn og fornuftig ledelse av foretaket.

4. Medlemsstatene skal kreve at investeringsforetak ledes av minst to personer som oppfyller kravene i nr. 1.

Som unntak fra første ledd kan medlemsstatene gi tillatelse til investeringsforetak som er fysiske personer, eller til investeringsforetak som er juridiske personer ledet av en enkelt fysisk person i samsvar med foretakenes vedtekter og nasjonal lovgivning. Medlemsstatene skal likevel kreve at det foreligger alternative ordninger som sikrer en sunn og fornuftig ledelse av slike investeringsforetak.

*Artikkel 10***Aksjeeiere og deltakere med kvalifiserte eierandeler**

1. Vedkommende myndigheter skal ikke gi tillatelse som gir adgang til å yte investeringstjenester eller utøve investeringsvirksomhet som investeringsforetak før de har fått melding om identiteten til aksjeeiere eller deltakere, enten de er fysiske eller juridiske personer, som direkte eller indirekte har en kvalifisert eierandel, og om størrelsen på denne eierandelen.

Vedkommende myndigheter skal nekte å gi tillatelse dersom de av hensyn til behovet for å sikre en sunn og fornuftig ledelse av investeringsforetaket ikke er overbevist om at aksjeeierne eller deltakerne som har en kvalifisert eierandel, er egnet.

Dersom det finnes nære forbindelser mellom investeringsforetaket og andre fysiske eller juridiske personer, skal vedkommende myndighet gi tillatelse bare dersom disse forbindelsene ikke hindrer myndigheten i å føre forsvarlig tilsyn.

2. Vedkommende myndighet skal nekte å gi tillatelse dersom de hindres i å føre forsvarlig tilsyn fordi en eller flere fysiske eller juridiske personer som foretaket har nære forbindelser til, er underlagt en tredjestats lover og forskrifter, eller fordi det er vanskelig å håndheve disse lovene og forskriftene.

3. Medlemsstatene skal fastsette at enhver fysisk eller juridisk person som har til hensikt direkte eller indirekte å erverve eller avhende en kvalifisert eierandel i et investeringsforetak, på forhånd og i samsvar med annet ledd skal underrette vedkommende myndighet om størrelsen på den eierandelen som blir resultatet. På samme måte skal slike personer underrette vedkommende myndighet dersom de har til hensikt å øke eller redusere sin kvalifiserte eierandel på en slik måte at deres andel av stemmerettene eller kapitalen vil bli mindre enn 20 %, 33 % eller 50 %, eller slik at investeringsforetaket vil bli eller opphøre å være deres datterforetak.

Med forbehold for nr. 4 skal vedkommende myndighet ha en frist på høyst tre måneder regnet fra dagen for underretningen om et planlagt erverv fastsatt i første ledd, til å motsette seg en slik plan dersom de ikke er overbevist om at personene nevnt i første ledd er egnet. Dersom vedkommende myndigheter ikke motsetter seg planen, kan den fastsette en frist for gjennomføringen av den.

4. Dersom den som har ervervet eierandelene nevnt i nr. 3 er et investeringsforetak, en kredittinstitusjon, et forsikringsforetak eller et forvaltningsselskap for UCITS-fond som har tillatelse i en annen medlemsstat, eller morforetaket til et investeringsforetak, en kredittinstitusjon, et forsikringsforetak eller et forvaltningsselskap for UCITS-fond som har tillatelse i en annen medlemsstat, eller en person som kontrollerer et investeringsforetak, en kredittinstitusjon, et forsikringsforetak eller et forvaltningsselskap for UCITS-fond som har tillatelse i en annen medlemsstat, og dersom det berørte foretaket vil bli erververens datterforetak eller bli kontrollert av vedkommende som et resultat av ervervet, skal det foretas en vurdering av ervervet i form av det forutgående samrådet nevnt i artikkel 60.

5. Medlemsstatene skal kreve at investeringsforetak som får kjennskap til erverv eller avhendinger av eierandeler i deres kapital som fører til at andelen overstiger eller faller under en av tersklene nevnt i nr. 3 første ledd, omgående skal underrette vedkommende myndighet om dette.

Investeringsforetak skal også minst en gang i året meddele vedkommende myndighet navnene på aksjeeiere og deltakere som eier kvalifiserte eierandeler samt andelenes størrelse slik de blant annet framgår av opplysninger som er mottatt på den årlige generalforsamlingen for aksjeeiere og deltakere, eller som er mottatt i henhold til bestemmelsene som gjelder for selskaper hvis verdipapirer er opptatt til notering på et regulert marked.

6. Medlemsstatene skal fastsette at dersom den innflytelsen som øves av personene nevnt i nr. 1 første ledd, kan tenkes å være til skade for en sunn og fornuftig ledelse av et investeringsforetak, skal vedkommende myndighet treffe egnede tiltak for å bringe denne situasjonen til opphør.

Slike tiltak kan blant annet omfatte anmodninger om rettsavgjørelser og/eller anvendelse av sanksjoner overfor ledelsen, eller suspensjon av de stemmerettene som er knyttet til vedkommende aksjeeieres eller deltakeres aksjer eller andeler.

Lignende tiltak skal anvendes overfor personer som ikke overholder plikten til forutgående underretning i forbindelse med erverv eller økning av en kvalifisert eierandel. Når en andel blir ervervet til tross for at vedkommende myndigheter har motsatt seg det, skal medlemsstatene, uavhengig av andre sanksjoner, enten sørge for at de tilsvarende stemmerettene blir suspendert, eller at de avgitte stemmene kjennes ugyldige eller kan annulleres.

Artikkel 11

Medlemskap i en godkjent erstatningsordning for investorer

Vedkommende myndighet skal kontrollere at alle foretak som søker om tillatelse til å utøve virksomhet som investeringsforetak, på det tidspunkt tillatelsen gis oppfyller sine forpliktelser i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 97/9/EF av 3. mars 1997 om erstatningsordninger for investorer⁽¹⁾.

Artikkel 12

Startkapital

Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter ikke gir tillatelse med mindre investeringsforetaket har tilstrekkelig startkapital i samsvar med kravene i direktiv 93/6/EØF, idet det tas hensyn til type investeringstjeneste eller -virksomhet.

Inntil direktiv 93/6/EØF revideres, skal investeringsforetakene omhandlet i artikkel 67 omfattes av kapitalkravene fastsatt i nevnte artikkel.

Artikkel 13

Organisatoriske krav

1. Hjemstaten skal kreve at investeringsforetak overholder de organisatoriske kravene fastsatt i nr. 2-8.

2. Et investeringsforetak skal fastsette de retningslinjene og framgangsmåtene som måtte være nødvendige for å sikre at foretaket, herunder dets ledere, arbeidstakere og tilknyttede agenter, oppfyller sine forpliktelser i henhold til bestemmelsene i dette direktiv samt egnede regler for disse personenes personlige transaksjoner.

3. Et investeringsforetak skal opprettholde og anvende effektive organisatoriske og administrative ordninger med sikte på å treffe alle rimelige tiltak for å hindre at interessekonflikter som definert i artikkel 18 skader kundenes interesser.

4. Et investeringsforetak skal treffe rimelige tiltak for å sikre kontinuitet og regelmessighet i ytingen av investeringstjenester og utøvelsen av investeringsvirksomhet. For dette formål skal investeringsforetaket anvende egnede og riktig avpassede systemer, ressurser og framgangsmåter.

5. Et investeringsforetak skal sikre at det, når det benytter en tredjemann til å utføre driftsfunksjoner som er avgjørende for å kunne yte tjenester til kunder på en kontinuerlig og tilfredsstillende måte, og for å kunne utøve investeringsvirksomhet på et kontinuerlig og tilfredsstillende grunnlag, treffer rimelige tiltak for å unngå unødig ytterligere driftsrisiko. Utsetting av viktige driftsfunksjoner skal ikke skje på en slik måte at det vesentlig forringer kvaliteten på foretakets internkontroll og tilsynsmyndighetens mulighet til å kontrollere at foretaket oppfyller alle sine forpliktelser.

Et investeringsforetak skal ha god forvaltnings- og regnskapspraksis, internkontrollordninger, effektive framgangsmåter for risikovurdering og effektive kontroll- og beskyttelsesordninger for databehandlingssystemer.

6. Et investeringsforetak skal sørge for å beholde tilstrekkelig dokumentasjon om alle utførte tjenester og transaksjoner til at vedkommende myndighet kan kontrollere overholdelsen av kravene i dette direktiv, særlig for å påse at investeringsforetaket har oppfylt alle sine forpliktelser overfor kunder eller potensielle kunder.

7. Et investeringsforetak skal, når det oppbevarer finansielle instrumenter som tilhører kunder, treffe egnede tiltak for å sikre kundenes eiendomsrett, særlig dersom investeringsforetaket skulle bli insolvent, og for å hindre at en kundes finansielle instrumenter brukes for foretakets egen regning, med mindre kunden har gitt sitt uttrykkelige samtykke til det.

⁽¹⁾ EFT L 84 av 26.3.1997, s. 22.

8. Et investeringsforetak skal, når det oppbevarer midler som tilhører kunder, treffe egnede tiltak for å verne kundenes rettigheter og, unntatt når det gjelder kredittinstitusjoner, hindre at en kundes midler brukes for foretakets egen regning.

9. Når det gjelder filialer av investeringsforetak, skal vedkommende myndighet i den medlemsstaten der filialen ligger, håndheve kravet i nr. 6 med hensyn til transaksjoner gjennomført av filialen, uten at det berører den muligheten vedkommende myndighet i investeringsforetakets hjemstat har til å få direkte tilgang til denne dokumentasjonen.

10. For å ta hensyn til den tekniske utviklingen på finansmarkedene og sikre en ensartet anvendelse av nr. 2-9, skal Kommisjonen etter framgangsmåten i artikkel 64 nr. 2 vedta gjennomføringstiltak som angir hvilke konkrete organisatoriske krav som skal pålegges investeringsforetak som yter ulike typer investeringstjenester og/eller utfører ulike typer investeringsvirksomhet og tilleggstjenester, eller kombinasjoner av slike.

Artikkel 14

Handel og avslutning av transaksjoner i et MTF

1. Medlemsstatene skal kreve at investeringsforetak eller markedsoperatører som driver et MTF, i tillegg til å oppfylle kravene fastsatt i artikkel 13 fastsetter oversiktlige og faste regler og framgangsmåter for rettfærdig og ordnet handel samt fastsetter objektive kriterier for effektiv utførelse av ordrer.

2. Medlemsstatene skal kreve at investeringsforetak eller markedsoperatører som driver et MTF, fastsetter oversiktlige regler for kriteriene som skal anvendes for å avgjøre hvilke finansielle instrumenter som kan omsettes i dettes systemer.

Der det er relevant skal medlemsstatene kreve at investeringsforetak eller markedsoperatører som driver et MTF, framlegger, eller forvisser seg om at det er tilgang til, offentlig tilgjengelige opplysninger i tilstrekkelig omfang til at brukerne kan ta en investeringsbeslutning, idet det tas hensyn til både brukerkategori og type finansielle instrumenter som omsettes.

3. Medlemsstatene skal sikre at artikkel 19, 21 og 22 ikke får anvendelse på transaksjoner som gjennomføres i henhold til reglene for et MTF, mellom dettes medlemmer eller deltakere eller mellom et MTF og dets medlemmer eller deltakere i forbindelse med anvendelsen av dette MTF-et. MTF-ets medlemmer eller deltakere skal oppfylle forpliktelsene omhandlet i artikkel 19, 21 og 22 overfor sine kunder når de på vegne av kundene utfører ordrer gjennom et MTFs systemer.

4. Medlemsstatene skal kreve at investeringsforetak eller markedsoperatører som driver et MTF, fastsetter og opprettholder oversiktlige regler som bygger på objektive kriterier for tilgang til dette MTF-et. Disse reglene skal oppfylle vilkårene fastsatt i artikkel 42 nr. 3.

5. Medlemsstatene skal kreve at investeringsforetak eller markedsoperatører som driver et MTF, tydelig underretter sine brukere om deres respektive ansvar for oppgjør av transaksjoner gjennomført i dette MTF-et. Medlemsstatene skal kreve at investeringsforetak eller markedsoperatører som driver et MTF, har innført de ordningene som er nødvendige for å lette et effektivt oppgjør av transaksjoner gjennomført i dette MTF-ets systemer.

6. Når et omsettelig verdipapir som er opptatt til notering på et regulert marked, også omsettes på et MTF uten utsteders samtykke, skal utstederen ikke ha plikt til å offentliggjøre finansielle opplysninger verken innledningsvis, fortløpende eller i særlige tilfeller i forbindelse med dette MTF-et.

7. Medlemsstatene skal kreve at et investeringsforetak eller en markedsoperatør som driver et MTF, umiddelbart følger enhver instruks fra vedkommende myndighet i henhold til artikkel 50 nr. 1 om å utsette handelen med eller fjerne et finansielt instrument fra handelen.

Artikkel 15

Forbindelser med tredjestater

1. Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen om alle vanskeligheter av allmenn art som deres investeringsforetak støter på når de etablerer seg eller yter investeringstjenester og/eller utøver investeringsvirksomhet i en tredjestat.

2. Når Kommisjonen på grunnlag av opplysninger den mottar i henhold til nr. 1 fastslår at en tredjestat ikke gir Fellesskapets investeringsforetak en reell markedsadgang som kan sammenlignes med den Fellesskapet gir investeringsforetak fra denne tredjestaten, kan Kommisjonen framlegge for Rådet forslag om et passende forhandlingsmandat for å oppnå tilsvarende konkurransemuligheter for Fellesskapets investeringsforetak. Rådet skal treffe sin beslutning med kvalifisert flertall.

3. Når Kommisjonen på grunnlag av opplysninger den mottar i henhold til nr. 1 fastslår at Fellesskapets investeringsforetak i en tredjestat ikke gis nasjonal behandling som innebærer samme konkurransevilkår som statens egne investeringsforetak, og at vilkårene for reell markedsadgang ikke oppfylles, kan Kommisjonen innlede forhandlinger for å bøte på situasjonen.

I tilfellene nevnt i første ledd kan Kommissjonen når som helst, og i tillegg til at det innledes forhandlinger etter framgangsmåten i artikkel 64 nr. 2, bestemme at vedkommende myndigheter i medlemsstatene skal begrense eller utsette vedtak om søknader om tillatelse som er kommet inn når beslutningen treffes eller etterpå, og om erverv av eierandeler i direkte eller indirekte morforetak som er underlagt lovgivningen i vedkommende tredjestat. Slike begrensninger eller utsettelse kan ikke få anvendelse på opprettelse av datterforetak foretatt av investeringsforetak eller av investeringsforetaks datterforetak som er gitt behørig tillatelse i Fellesskapet, eller på slike foretaks eller datterforetaks erverv av eierandeler i investeringsforetak i Fellesskapet. Disse tiltakene varighet skal ikke overstige tre måneder.

Før utløpet av tremånedersperioden nevnt i annet ledd og i lys av forhandlingsresultatet kan Kommissjonen etter framgangsmåten i artikkel 64 nr. 2 vedta at tiltakene skal opprettholdes.

4. Dersom Kommissjonen fastslår at en av situasjonene omhandlet i nr. 2 og 3 har oppstått, skal medlemsstatene etter anmodning fra Kommissjonen underrette den om

- a) enhver søknad om tillatelse for et direkte eller indirekte datterforetak av et morforetak som er underlagt lovgivningen i vedkommende tredjestat,
- b) enhver plan de har fått seg forelagt i samsvar med artikkel 10 nr. 3 om et slikt morforetaks erverv av en eierandel i et investeringsforetak i Fellesskapet, slik at dette blir et datterforetak av førstnevnte.

Denne opplysningsplikten skal bortfalle når en avtale inngås med den berørte tredjestaten, eller når tiltakene nevnt i nr. 3 annet og tredje ledd ikke lenger får anvendelse.

5. Tiltak som treffes i henhold til denne artikkel, skal være i samsvar med Fellesskapets forpliktelser i henhold til bilaterale og multilaterale internasjonale avtaler om adgang til å starte og utøve virksomhet som investeringsforetak.

KAPITTEL II

DRIFTSVILKÅR FOR INVESTERINGSFORETAK

Avsnitt 1

Alminnelige bestemmelser

Artikkel 16

Regelmessig revisjon av vilkårene for den første tillatelsen

1. Medlemsstatene skal kreve at et investeringsforetak som har tillatelse på deres territorium, til enhver tid oppfyller de

vilkårene for den første tillatelsen som er fastsatt i kapittel I i denne avdeling.

2. Medlemsstatene skal kreve at vedkommende myndigheter fastsetter egnede framgangsmåter for å kontrollere at investeringsforetak oppfyller sin forpliktelse i henhold til nr. 1. De skal kreve at investeringsforetak underretter vedkommende myndigheter om eventuelle vesentlige endringer i vilkårene for den første tillatelsen.

3. Når det gjelder investeringsforetak som bare yter investeringsrådgivning, kan medlemsstatene tillate at vedkommende myndighet delegerer administrative, forberedende eller underordnede oppgaver knyttet til revisjon av vilkårene for den første tillatelsen, i samsvar med vilkårene fastsatt i artikkel 48 nr. 2.

Artikkel 17

Alminnelig forpliktelse til fortløpende tilsyn

1. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter kontrollerer investeringsforetaks virksomhet for å vurdere om driftsvilkårene fastsatt i dette direktiv overholdes. Medlemsstatene skal sikre at det er truffet egnede tiltak slik at vedkommende myndigheter kan få de nødvendige opplysninger for å vurdere om investeringsforetak oppfyller disse forpliktelsene.

2. Når det gjelder investeringsforetak som bare yter investeringsrådgivning, kan medlemsstatene tillate at vedkommende myndighet delegerer administrative, forberedende eller underordnede oppgaver knyttet til den regelmessige kontrollen av driftskravene, i samsvar med vilkårene fastsatt i artikkel 48 nr. 2.

Artikkel 18

Interessekonflikter

1. Medlemsstatene skal kreve at investeringsforetak treffer alle rimelige tiltak for å påvise interessekonflikter mellom foretak, herunder ledere, arbeidstakere og tilknyttede agenter, eller enhver annen person som er direkte eller indirekte tilknyttet ved kontroll, og foretakenes kunder, eller mellom kunder, som oppstår i forbindelse med yting av investerings- og tilleggstjenester eller kombinasjoner av slike.

2. Dersom organisatoriske eller administrative ordninger som investeringsforetaket har innført i samsvar med artikkel 13 nr. 3 for å løse interessekonflikter, ikke er tilstrekkelige til med rimelig sikkerhet å hindre at kunders interesser skades, skal investeringsforetaket tydelig opplyse kunden om interessekonfliktens allmenne art og/eller kilder før det påtar seg oppgaver på vegne av vedkommende.

3. For å ta hensyn til den tekniske utviklingen på finansmarkedene og sikre ensartet anvendelse av nr. 1 og 2, skal Kommisjonen etter framgangsmåten i artikkel 64 nr. 2 vedta gjennomføringstiltak for å

- a) fastsette hvilke tiltak investeringsforetak med rimelighet kan ventes å treffe for å påvise, hindre, løse og/eller opplyse om interessekonflikter i forbindelse med ytingen av ulike investerings- og tilleggstjenester og kombinasjoner av slike,
- b) fastsette egnede kriterier for å fastslå hvilke typer interessekonflikter som kan skade interessene til investeringsforetakets kunder eller potensielle kunder.

Avsnitt 2

Bestemmelser om investortvern

Artikkel 19

Atferdsregler ved yting av investeringstjenester til kunder

1. Medlemsstatene skal kreve at et investeringsforetak, når det yter investeringstjenester og/eller, der det er relevant, tilleggstjenester til kunder, opptrer ærlig, redelig og profesjonelt i kundenes beste interesse, og særlig følger prinsippene fastsatt i nr. 2-8.

2. Alle opplysninger, herunder reklamemateriell, som investeringsforetaket retter til kunder eller potensielle kunder, skal være riktige, klare og ikke villedende. Reklamemateriell skal klart framstå som sådant.

3. Kunder eller potensielle kunder skal få relevante og forståelige opplysninger om:

- investeringsforetaket og dets tjenester,
- finansielle instrumenter og foreslåtte investeringsstrategier; dette bør omfatte hensiktsmessige retningslinjer og advarsler om risiko knyttet til investering i slike instrumenter eller til bestemte investeringsstrategier,
- omsetningssteder, og
- kostnader og tilleggs-kostnader,

slik at de får en rimelig mulighet til å forstå arten av den investeringstjenesten og den bestemte typen finansielt instrument som tilbys, og dermed til å ta investeringsbeslutninger på grunnlag av kjennskap til saksforholdene. Disse opplysningene kan gis i et standardisert format.

4. Når investeringsforetaket yter investeringsrådgivning eller porteføljeforvaltning, skal det innhente alle nødvendige

opplysninger om kundens eller den potensielle kundens kunnskap og erfaring på investeringsområdet som er relevante for den bestemte typen produkt eller tjeneste, vedkommendes finansielle situasjon og investeringsmål, slik at foretaket kan anbefale kunden eller den potensielle kunden de investeringstjenestene og finansielle instrumentene som er best egnet for vedkommende.

5. Medlemsstatene skal sikre at investeringsforetak, når de yter andre investeringstjenester enn dem som er nevnt i nr. 4, ber kunden eller den potensielle kunden om å framlegge opplysninger om vedkommendes kunnskap og erfaring på det investeringsområdet som er relevant for den bestemte typen produkt eller tjeneste som tilbys eller etterspørres, slik at investeringsforetaket kan vurdere om den planlagte investeringstjenesten eller det planlagte produktet er hensiktsmessig for kunden.

Dersom investeringsforetaket på grunnlag av opplysningene det mottar i henhold til foregående ledd, anser at produktet eller tjenesten ikke er hensiktsmessig for kunden eller den potensielle kunden, skal investeringsforetaket advare kunden eller den potensielle kunden om dette. Denne advarselen kan gis i et standardisert format.

Dersom kunden eller den potensielle kunden velger ikke å framlegge opplysningene nevnt i første ledd, eller dersom vedkommende framlegger utilstrekkelige opplysninger om sin kunnskap og erfaring, skal investeringsforetaket advare kunden eller den potensielle kunden om at dette valget innebærer at foretaket ikke kan avgjøre om den planlagte tjenesten eller det planlagte produktet er hensiktsmessig for vedkommende. Denne advarselen kan gis i et standardisert format.

6. Medlemsstatene skal tillate at investeringsforetak, når de yter investeringstjenester som består bare av utførelse og/eller mottak og formidling av kundeordrer med eller uten tilleggstjenester, yter disse investeringstjenestene til sine kunder uten at de må innhente de opplysningene eller ta den avgjørelsen som er omhandlet i nr. 5, dersom alle følgende vilkår er oppfylt:

- ovennevnte tjenester gjelder aksjer som er opptatt til notering på et regulert marked eller et tilsvarende marked i en tredjestat, pengemarkedsinstrumenter, obligasjoner eller andre typer gjeldsinstrumenter (unntatt slike obligasjoner eller gjeldsinstrumenter som omfatter et derivat), andeler i UCITS-fond og andre ikke sammensatte finansielle instrumenter. Et marked i en tredjestat skal anses for å tilsvare et regulert marked dersom det oppfyller krav tilsvarende kravene fastsatt i avdeling III. Kommisjonen skal offentliggjøre en liste over de markedene som skal anses som tilsvarende. Denne listen skal ajourføres regelmessig,
- tjenesten ytes på kundens eller den potensielle kundens initiativ,

- kunden eller den potensielle kunden er blitt klart opplyst om at investeringsforetaket, når det yter denne tjenesten, ikke plikter å vurdere om instrumentet som leveres eller tilbys, eller tjenesten som ytes eller tilbys, er hensiktsmessig, og at vedkommende derfor ikke nyter godt av vernet som de relevante atferdsreglene gir; denne advarselen kan gis i et standardisert format,
- investeringsforetaket oppfylder sine forpliktelser i henhold til artikkel 18.

7. Investeringsforetaket skal opprette et register som omfatter det eller de dokumentene som er avtalt mellom foretaket og kunden, der partenes rettigheter og plikter er angitt samt de andre vilkårene for foretakets tjenesteyting overfor kunden. Kontraktpartenes rettigheter og plikter kan innlemmes ved henvisning til andre dokumenter eller rettsakter.

8. Investeringsforetaket skal gi kunden hensiktsmessige rapporter om tjenesten det yter til kundene. Rapportene skal, der det er relevant, omfatte kostnadene knyttet til transaksjoner og tjenester som er utført på kundens vegne.

9. Dersom en investeringstjeneste tilbys som en del av et finansielt produkt som allerede er underlagt andre bestemmelser om risikovurdering av kunder og/eller opplysningskrav i Fellesskapets regelverk eller felles europeiske standarder i forbindelse med kredittinstitusjoner og forbrukerkreditt, skal denne tjenesten ikke i tillegg underlegges forpliktelsene fastsatt i denne artikkel.

10. For å sikre det nødvendige investørvern og en ensartet anvendelse av nr. 1-8 skal Kommisjonen etter framgangsmåten i artikkel 64 nr. 2 vedta gjennomføringstiltak for å sikre at investeringsforetak følger prinsippene fastsatt i nr. 1-8 når de yter investeringstjenester eller tilleggstjenester til sine kunder. Disse gjennomføringstiltakene skal ta hensyn til:

- a) arten av tjenesten(e) som tilbys eller ytes til kunden eller den potensielle kunden, idet det tas hensyn til transaksjonenes type, gjenstand, størrelse og hyppighet,
- b) arten av de finansielle instrumentene som tilbys eller vurderes,
- c) om kunden eller den potensielle kunden er detaljkunde eller profesjonell kunde.

Artikkel 20

Tjenesteyting via et annet investeringsforetak

Medlemsstatene skal tillate at et investeringsforetak som mottar en instruks om å yte investeringstjenester eller tilleggstjenester på vegne av en kunde via et annet investeringsforetak,

stoler på kundeopplysninger fra sistnevnte foretak. Det investeringsforetaket som formidler instruksene, skal ha ansvar for at de formidlede opplysningene er fullstendige og nøyaktige.

Det investeringsforetaket som mottar en instruks om å yte tjenester på vegne av en kunde på denne måten, skal også kunne stole på eventuelle anbefalinger i forbindelse med tjenesten eller transaksjonen som kunden har fått av et annet investeringsforetak. Det investeringsforetaket som formidler instruksene, skal ha ansvar for at anbefalingene eller rådene som gis, er hensiktsmessige for kunden.

Det investeringsforetaket som mottar en instruks eller en ordre fra en kunde via et annet investeringsforetak, skal ha ansvar for å yte tjenesten eller gjennomføre transaksjonen på grunnlag av slike opplysninger eller anbefalinger, i samsvar med de relevante bestemmelsene i denne avdeling.

Artikkel 21

Plikt til å utføre ordrer på de vilkårene som er mest fordelaktige for kunden

1. Medlemsstatene skal kreve at investeringsforetak, når de utfører ordrer, treffer alle rimelige tiltak for å oppnå best mulig resultat for sine kunder, idet det tas hensyn til pris, kostnader, hurtighet, sannsynlighet for utførelse og oppgjør, størrelse, art eller andre vurderinger som er relevante for utførelsen av ordren. Dersom det foreligger en særskilt instruks fra kunden, skal investeringsforetaket likevel utføre ordren i samsvar med den særskilte instruksjonen.

2. Medlemsstatene skal kreve at investeringsforetak oppretter og anvender effektive ordninger for å overholde nr. 1. Medlemsstatene skal særlig kreve at investeringsforetak oppretter og anvender retningslinjer for ordreførelse som gir dem mulighet til å oppnå best mulige resultater for sine kundeordrer i samsvar med nr. 1.

3. Retningslinjene for ordreførelse skal for hver kategori av instrumenter omfatte opplysninger om de ulike omsetningsstedene som investeringsforetaket utfører sine kundeordrer gjennom, og om de faktorene som påvirker valget av omsetningssted. Den skal minst omfatte de omsetningsstedene som gir investeringsforetaket mulighet til på kontinuerlig grunnlag å oppnå best mulig resultat ved utførelsen av kundeordrer.

Medlemsstatene skal kreve at investeringsforetak gir sine kunder hensiktsmessige opplysninger om sine retningslinjer for ordreførelse. Medlemsstatene skal kreve at investeringsforetak på forhånd innhenter kundenes samtykke til retningslinjene for utførelse.

Medlemsstatene skal kreve at når retningslinjene for ordreutførelse gjør det mulig å utføre kundeordrer utenfor et regulert marked eller et MTF, skal investeringsforetaket særlig opplyse sine kunder om denne muligheten. Medlemsstatene skal kreve at investeringsforetak på forhånd innhenter uttrykkelig samtykke fra kundene før det begynner å utføre deres ordrer utenfor et regulert marked eller et MTF. Investeringsforetak kan innhente dette samtykket enten i form av en allmenn avtale eller for hver enkelt transaksjon.

4. Medlemsstatene skal kreve at investeringsforetak kontrollerer om deres ordninger og retningslinjer for ordreutførelse er effektive slik at de kan påvise og rette opp eventuelle mangler. De skal særlig regelmessig vurdere om de omsetningsstedene som inngår i retningslinjene for ordreutførelse, gir det best mulige resultatet for kunden, eller om det må gjøres endringer i ordningene. Medlemsstatene skal kreve at investeringsforetak opplyser sine kunder om eventuelle vesentlige endringer i ordningene eller retningslinjene for utførelse.

5. Medlemsstatene skal kreve at investeringsforetak på kundenes anmodning kan vise at de har utført deres ordrer i samsvar med foretakets retningslinjer for utførelse.

6. For å sikre det nødvendige investorvern, markeder som virker på en rettfærdig og ordnet måte samt en ensartet anvendelse av nr. 1, 3 og 4, skal Kommisjonen etter framgangsmåten i artikkel 64 nr. 2 vedta gjennomføringstiltak for

- a) kriteriene for å bestemme den relative betydningen av de ulike faktorene som i henhold til nr. 1 kan tas i betraktning ved bestemmelse av det best mulige resultatet, idet det tas hensyn til ordrens størrelse og type samt om kunden er detaljkunde eller profesjonell kunde,
- b) faktorer som et investeringsforetak kan ta hensyn til i sin vurdering av utførelsesordningene og hvilke omstendigheter som kan gi grunn til å endre slike ordninger. Særlig de faktorene som avgjør hvilke omsetningssteder som gjør det mulig for investeringsforetak kontinuerlig å oppnå best mulig resultat ved utførelse av kundeordrer,
- c) art og omfang av de opplysningene som i henhold til nr. 3 skal gis til kunder om foretakets retningslinjer for utførelse.

Artikkel 22

Regler for behandling av kundeordrer

1. Medlemsstatene skal kreve at investeringsforetak som har tillatelse til å utføre ordrer på vegne av kunder, anvender

framgangsmåter og ordninger som gjør det mulig å utføre kundeordrer omgående, raskt og på en redelig måte, sett i forhold til andre kundeordrer eller investeringsforetakets handelsinteresser.

Disse framgangsmåtene eller ordningene skal innebære at ellers sammenlignbare kundeordrer utføres i den rekkefølgen de ble mottatt av investeringsforetaket.

2. Medlemsstatene skal kreve at investeringsforetak, med mindre kunden uttrykkelig ber om noe annet, når en kunde har gitt en ordre med prisbegrensning i forbindelse med aksjer som er opptatt til notering på et regulert marked, som under gjeldende markedsvilkår ikke utføres umiddelbart, treffer tiltak for å fremme en raskest mulig utførelse av ordren ved umiddelbart å offentliggjøre denne kundeordren på en måte som gjør den lett tilgjengelig for andre markedsdeltakere. Medlemsstatene kan fastsette at investeringsforetak oppfyller denne forpliktelsen dersom de formidler kundens ordre med prisbegrensning til et regulert marked og/eller et MTF. Medlemsstatene skal fastsette at vedkommende myndigheter kan innvilge unntak fra kravet om å offentliggjøre en ordre med prisbegrensning som er stor i forhold til den normale markedsstørrelsen som fastsatt i artikkel 44 nr. 2.

3. For å sikre at tiltak for å verne investorer og sikre at markedene virker på en rettfærdig og ordnet måte, tar hensyn til den tekniske utviklingen på finansmarkedene, samt for å sikre en ensartet anvendelse av nr. 1 og 2, skal Kommisjonen etter framgangsmåten i artikkel 64 nr. 2 vedta gjennomføringstiltak som fastsetter

- a) vilkårene for og arten av de framgangsmåtene og ordningene som fører til at kundeordrer utføres omgående, raskt og på en redelig måte, samt i hvilke situasjoner eller ved hvilke typer transaksjoner investeringsforetak med rimelighet kan fravike regelen om omgående utførelse for å oppnå gunstigere vilkår for kundene,
- b) de ulike metodene for å vurdere om et investeringsforetak kan anses å ha oppfylt sin forpliktelse til å offentliggjøre på markedet kunders ordrer med prisbegrensning, som ikke skal utføres umiddelbart.

Artikkel 23

Investeringsforetaks forpliktelser ved utpeking av tilknyttede agenter

1. Medlemsstatene kan beslutte å tillate at et investeringsforetak utpeker tilknyttede agenter for å markedsføre investeringsforetakets tjenester, verve kunder eller motta ordrer fra kunder eller potensielle kunder og formidle dem, plassere finansielle instrumenter og gi råd i forbindelse med slike finansielle instrumenter og tjenester som tilbys av investeringsforetaket.

2. Medlemsstatene skal kreve at et investeringsforetak som beslutter å utpeke en tilknyttet agent, skal beholde det hele og fulle ansvar for enhver handling eller unnlatelse fra den tilknyttede agentens side, når vedkommende opptrer på foretakets vegne. Medlemsstatene skal kreve at investeringsforetaket sikrer at en tilknyttet agent som kontakter eller skal handle med en kunde eller potensiell kunde, opplyser om i hvilken egenskap vedkommende opptrer og hvilket foretak vedkommende representerer.

Medlemsstatene kan i samsvar med artikkel 13 nr. 6, 7 og 8 tillate at tilknyttede agenter som er registrert på deres territorium, forvalter kunders penger og/eller finansielle instrumenter på det investeringsforetakets vegne og på det investeringsforetakets fulle ansvar som de handler for på deres territorium eller, når det gjelder en transaksjon over landegrensene, på territoriet til en medlemsstat som tillater at en tilknyttet agent forvalter kunders penger.

Medlemsstatene skal kreve at investeringsforetakene kontrollerer virksomheten til sine tilknyttede agenter for å sikre at de fortsetter å opptre i samsvar med dette direktiv når de handler gjennom tilknyttede agenter.

3. Medlemsstater som beslutter å tillate at investeringsforetak utpeker tilknyttede agenter, skal opprette et offentlig register. Tilknyttede agenter skal registreres i det offentlige registeret i den medlemsstaten der de er etablert.

Dersom medlemsstaten der den tilknyttede agenten er etablert, i samsvar med nr. 1 har besluttet ikke å tillate at investeringsforetak som har fått tillatelse av deres vedkommende myndigheter, utpeker tilknyttede agenter, skal disse tilknyttede agentene registreres hos vedkommende myndighet i hjemstaten til det investeringsforetaket vedkommende opptrer på vegne av.

Medlemsstatene skal sikre at tilknyttede agenter blir oppført i det offentlige registeret bare dersom det er fastslått at de har tilstrekkelig god vandel og den nødvendige allmenne, forretningsmessige og faglige kunnskap til å formidle nøyaktige og relevante opplysninger om den planlagte tjenesten til kunden eller den potensielle kunden.

Medlemsstatene kan beslutte at investeringsforetak kan kontrollere om de tilknyttede agentene de har utpekt har tilstrekkelig god vandel og den kunnskapen som er nevnt i tredje ledd.

Registeret skal ajourføres regelmessig. Det skal være offentlig tilgjengelig.

4. Medlemsstatene skal kreve at investeringsforetak som utpeker tilknyttede agenter, treffer egnede tiltak for å unngå eventuelle negative virkninger av den tilknyttede agentens virksomhet som ikke omfattes av dette direktiv, for den virksomheten den tilknyttede agenten utøver på vegne av investeringsforetaket.

Medlemsstatene kan tillate at vedkommende myndigheter samarbeider med investeringsforetak og kredittinstitusjoner, deres sammenslutninger og andre organer for å registrere tilknyttede agenter og kontrollere at tilknyttede agenter oppfyller kravene i nr. 3. Særlig kan tilknyttede agenter registreres av et investeringsforetak, en kredittinstitusjon eller deres sammenslutninger og andre organer under vedkommende myndighets tilsyn.

5. Medlemsstatene skal kreve at investeringsforetak utpeker bare tilknyttede agenter som er oppført i de offentlige registrene nevnt i nr. 3.

6. Medlemsstatene kan fastsette strengere krav enn dem som er fastsatt i denne artikkel, eller tilføye andre krav til tilknyttede agenter som er registrert på deres territorium.

Artikkel 24

Transaksjoner med kvalifiserte motparter

1. Medlemsstatene skal sikre at investeringsforetak som har tillatelse til å utføre ordrer på vegne av kunder og/eller å handle for egen regning og/eller å motta og formidle ordrer, kan medvirke til eller gjennomføre transaksjoner med kvalifiserte motparter uten at de må oppfylle forpliktelsene i henhold til artikkel 19 og 21 og artikkel 22 nr. 1 i forbindelse med disse transaksjonene eller tilleggstenester som er direkte knyttet til disse transaksjonene.

2. For denne artikkels formål skal medlemsstatene anerkjenne som kvalifiserte motparter investeringsforetak, kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper, UCITS-fond og deres forvaltningsselskaper, pensjonsfond og deres forvaltningsselskaper, andre finansinstitusjoner som har fått tillatelse eller er regulert i henhold til Fellesskapets regelverk eller en medlemsstats nasjonale lovgivning, foretak som er unntatt fra anvendelsen av dette direktiv i henhold til artikkel 2 nr. 1 bokstav k) og l), nasjonale regjeringer og deres institusjoner, herunder offentlige organer som forvalter offentlig gjeld, sentralbanker og overnasjonale organisasjoner.

En klassifisering som kvalifisert motpart i henhold til første ledd skal ikke berøre slike organers rett til, enten på allment grunnlag eller fra sak til sak, å anmode om å bli behandlet som kunder hvis forretninger med investeringsforetaket omfattes av artikkel 19, 21 og 22.

3. Medlemsstatene kan også anerkjenne som kvalifiserte motparter andre foretak som oppfyller forhåndsfastsatte og forholdsmessige krav, herunder kvantitative terskler. Ved transaksjoner der potensielle motparter befinner seg i ulike medlemsstater, skal investeringsforetaket respektere det andre foretakets status slik den er fastsatt i henhold til lov eller forskrifter i den medlemsstaten der dette foretaket er etablert.

Medlemsstatene skal sikre at investeringsforetaket, når det inngår transaksjoner i samsvar med nr. 1 med slike foretak, innhenter en uttrykkelig bekreftelse fra den potensielle motparten om at den godtar å bli behandlet som en kvalifisert motpart. Medlemsstatene skal tillate at investeringsforetak innhenter denne bekreftelsen enten i form av en allmenn avtale eller for hver enkelt transaksjon.

4. Medlemsstatene kan anerkjenne som kvalifiserte motparter tredjestaters enheter som tilsvarer de kategoriene som er nevnt i nr. 2.

Medlemsstatene kan også anerkjenne som kvalifiserte motparter tredjestaters foretak som dem som er nevnt i nr. 3, på de vilkårene og i henhold til de kravene som er fastsatt i nr. 3.

5. For å sikre en ensartet anvendelse av nr. 2, 3 og 4 i lys av endret markedspraksis, og for å sikre at det indre marked virker på en tilfredsstillende måte, kan Kommisjonen etter framgangsmåten i artikkel 64 nr. 2 vedta gjennomføringstiltak som fastsetter

- a) framgangsmåtene for å anmode om å bli behandlet som kunder i henhold til nr. 2,
- b) framgangsmåtene for å innhente uttrykkelig bekreftelse fra potensielle motparter i henhold til nr. 3,
- c) de forhåndsfastsatte og forholdsmessige kravene, herunder kvantitative terskler, som ville gjøre det mulig for et foretak å bli ansett som en kvalifisert motpart i henhold til nr. 3.

Avsnitt 3

Markedsinnsyn og markedets integritet

Artikkel 25

Forpliktelse til å opprettholde markedenes integritet, melde transaksjoner og føre registre

1. Uten at det berører fordelingen av ansvaret for å håndheve bestemmelsene i europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/6/EF av 28. januar 2003 om innsidehandel og markedsmanipulering (markedsmissbruk)⁽¹⁾, skal medlemsstatene sikre at egnede tiltak treffes slik at vedkommende myndighet kan overvåke investeringsforetaks virksomhet for å sikre at de opptrer ærlig, redelig, profesjonelt og på en måte som fremmer markedets integritet.

2. Medlemsstatene skal kreve at investeringsforetak i minst fem år stiller til rådighet for vedkommende myndighet de relevante opplysningene om alle transaksjoner med finansielle instrumenter som de har gjennomført, enten for egen regning eller på vegne av en kunde. Ved transaksjoner gjennomført på vegne av kunder skal registrene inneholde alle opplysninger om kundens identitet samt opplysningene som kreves i henhold til rådsdirektiv 91/308/EØF av 10. juni 1991 om tiltak for å hindre at det finansielle system brukes til hvitvasking av penger⁽²⁾.

3. Medlemsstatene skal kreve at investeringsforetak som gjennomfører transaksjoner med finansielle instrumenter som er opptatt til notering på et regulert marked, gir vedkommende myndigheter nærmere opplysninger om slike transaksjoner snarest mulig og senest ved utgangen av påfølgende virkedag. Denne forpliktelsen skal gjelde uansett om slike transaksjoner gjennomføres på et regulert marked eller ikke.

Vedkommende myndigheter skal i samsvar med artikkel 58 fastsette de nødvendige ordninger for å sikre at vedkommende myndighet for det mest relevante markedet målt i likviditet for disse finansielle instrumentene, også mottar disse opplysningene.

4. Meldingene skal særlig omfatte opplysninger om de kjøpte eller solgte instrumentenes navn og antall, mengde, dato og tidspunkt for gjennomføringen, transaksjonens pris og muligheter for å identifisere de berørte investeringsforetakene.

5. Medlemsstatene skal fastsette at meldingene oversendes til vedkommende myndighet enten av investeringsforetaket eller en tredjemann som opptrer på dets vegne, eller av et handelssystem eller meldingssystem som er godkjent av vedkommende myndighet, det regulerte markedet eller det MTF-et hvis systemer transaksjonen ble gjennomført gjennom. I tilfeller der transaksjoner meldes direkte til vedkommende myndighet av et regulert marked, et MTF eller et handelssystem eller meldingssystem som er godkjent av vedkommende myndighet, kan det ses bort fra investeringsforetakets forpliktelse som fastsatt i nr. 3.

6. Når meldingene omhandlet i denne artikkel oversendes til vedkommende myndighet i vertsstaten i samsvar med artikkel 32 nr. 7, skal den oversende disse opplysningene til vedkommende myndigheter i investeringsforetakets hjemstat, med mindre de beslutter at de ikke ønsker å motta disse opplysningene.

⁽¹⁾ EUT L 96 av 12.4.2003, s. 16.

⁽²⁾ EFT L 166 av 28.6.1991, s. 77. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/97/EF (EFT L 344 av 28.12.2001, s. 76).

7. For å sikre at tiltakene for å verne markedets integritet endres for å ta hensyn til den tekniske utviklingen på finansmarkedene, og for å sikre ensartet anvendelse av nr. 1-5, kan Kommisjonen etter framgangsmåten i artikkel 64 nr. 2 vedta gjennomføringstiltak som fastsetter metoder og ordninger for melding av finansielle transaksjoner, disse meldingenes form og innhold samt kriteriene for å definere et relevant marked i samsvar med nr. 3.

Artikkel 26

Kontroll med overholdelsen av reglene for et MTF og andre juridiske forpliktelser

1. Medlemsstatene skal kreve at investeringsforetak og markedsoperatører som driver et MTF, innfører og opprettholder effektive ordninger og framgangsmåter som er relevante for MTF-et, for regelmessig å kontrollere at brukerne overholder reglene for det. Investeringsforetak og markedsoperatører som driver et MTF, skal kontrollere transaksjonene som gjennomføres av deres brukere i deres systemer, for å kunne påvise overtredelser av disse reglene, uordnede handelsvilkår eller atferd som kan innebære markedsmisbruk.

2. Medlemsstatene skal kreve at investeringsforetak og markedsoperatører som driver et MTF, melder fra om betydelige overtredelser av dets regler, uordnede handelsvilkår eller atferd som kan innebære markedsmisbruk, til vedkommende myndighet. Medlemsstatene skal også kreve at investeringsforetak og markedsoperatører som driver et MTF, omgående oversender de relevante opplysningene til vedkommende myndighet som har ansvar for etterforskning og rettsforfølging av markedsmisbruk, og at de gir sistnevnte full støtte i etterforskningen og rettsforfølgingen av markedsmisbruk i eller gjennom dets systemer.

Artikkel 27

Investeringsforetaks forpliktelse til å offentliggjøre faste priser

1. Medlemsstatene skal kreve at foretak som driver systematisk internhandel i aksjer, offentliggjør en fast pris på aksjer som er opptatt til notering på et regulert marked, og som de driver systematisk internhandel med og det finnes et likvid marked for. For aksjer som det ikke finnes et likvid marked for, skal foretak som driver systematisk internhandel opplyse kundene om prisene på anmodning.

Bestemmelsene i denne artikkel får anvendelse på foretak som driver systematisk internhandel når de handler med størrelser opptil normal markedsstørrelse. Foretak som driver systematisk internhandel og bare handler med størrelser over normal markedsstørrelse, skal ikke være underlagt bestemmelsene i denne artikkel.

Foretak som driver systematisk internhandel, kan bestemme størrelsen eller størrelsene de offentliggjør pris for. For en

bestemt aksje skal hver prisangivelse omfatte en fast pris og/eller salgspris eller -priser for en størrelse eller størrelser som kan være opptil normal markedsstørrelse for den aksjeklassen denne aksjen tilhører. Prisen eller prisene skal også gjenspeile de rådende markedsvilkårene for denne aksjen.

Aksjer skal inndeles i klasser på grunnlag av den aritmetiske gjennomsnittsverdien av ordrene som er utført på markedet for denne aksjen. Normal markedsstørrelse for hver aksjeklasse skal være en størrelse som er representativ for den aritmetiske gjennomsnittsverdien av ordrene som er utført på markedet for de aksjene som inngår i hver aksjeklasse.

Markedet for hver aksje skal bestå av alle ordrer utført i Den europeiske union for denne aksjen, med unntak av de ordrene som er store sammenlignet med normal markedsstørrelse for denne aksjen.

2. Vedkommende myndighet for det mest relevante markedet med hensyn til likviditet, som definert i artikkel 25, skal for hver aksje minst en gang i året og på grunnlag av den aritmetiske gjennomsnittsverdien for ordrene som er utført på markedet for denne aksjen, fastsette hvilken aksjeklasse den tilhører. Disse opplysningene skal offentliggjøres for alle markedsdeltakere.

3. Foretak som driver systematisk internhandel, skal offentliggjøre sine priser regelmessig og kontinuerlig i vanlig åpningstid. De skal ha rett til når som helst å ajourføre sine priser. De skal også, under ekstraordinære markedsvilkår, ha rett til å trekke sine priser tilbake.

Prisen skal offentliggjøres på en slik måte at den er lett tilgjengelig for andre markedsdeltakere på rimelige forretningsmessige vilkår.

Foretak som driver systematisk internhandel, skal, samtidig som de overholder bestemmelsene fastsatt i artikkel 21, utføre de ordrene de mottar fra sine detaljkunder i forbindelse med de aksjene de driver systematisk internhandel med, til de prisene som er angitt på det tidspunkt de mottar ordren.

Foretak som driver systematisk internhandel, skal utføre de ordrene de mottar fra sine profesjonelle kunder i forbindelse med de aksjene de driver systematisk internhandel med, til den prisen som er angitt på det tidspunkt de mottar ordren. De kan imidlertid utføre disse ordrene til en bedre pris i berettigede tilfeller, forutsatt at denne prisen faller innenfor et offentliggjort intervall som ligger nær markedsvilkårene, og at ordrenes størrelse overstiger den størrelsen som er vanlig for en detaljkunde.

Videre kan foretak som driver systematisk internhandel, utføre ordrer de får fra sine profesjonelle kunder til andre priser enn de angitte prisene, uten at de må overholde vilkårene fastsatt i fjerde ledd, i forbindelse med transaksjoner der utførelse i flere verdipapirer er del av én transaksjon, eller i forbindelse med ordrer som er underlagt andre vilkår enn gjeldende markedspris.

Dersom et foretak som driver systematisk internhandel, og som angir bare én pris, eller angir en høyeste pris som er lavere enn normal markedsstørrelse, mottar fra en kunde en ordre som er større enn angitt størrelse, men mindre enn normal markedsstørrelse, kan foretaket beslutte å utføre den delen av ordren som overstiger den angitte størrelsen, forutsatt at den utføres til angitt pris, med mindre annet er tillatt i henhold til vilkårene i de to foregående ledd. Dersom foretaket som driver systematisk internhandel, angir priser i flere størrelser og mottar en ordre av en størrelse som ligger mellom disse, og som den velger å utføre, skal den utføre ordren til en av de angitte prisene i samsvar med bestemmelsene i artikkel 22, med mindre annet er tillatt i henhold til vilkårene i de to foregående ledd.

4. Vedkommende myndigheter skal kontrollere

a) at investeringsforetak regelmessig ajourfører kjøps- og/eller salgspriser som offentliggjøres i samsvar med nr. 1, og har priser som gjenspeiler gjeldende markedsvilkår,

b) at investeringsforetak oppfyller vilkårene for bedre pris som er fastsatt i nr. 3 fjerde ledd.

5. Foretak som driver systematisk internhandel, skal på grunnlag av sin forretningsstrategi og på en objektiv måte og uten forskjellsbehandling kunne bestemme hvilke investorer de gir tilgang til sine priser. For dette formål skal de ha klare regler som styrer tilgangen til deres priser. Foretak som driver systematisk internhandel, kan avslå å inngå eller avbryte forretningsforbindelser med investorer på grunnlag av forretningsmessige vurderinger som f.eks. investors kredittverdighet, motpartsrisiko og sluttoppgjør for transaksjonen.

6. For å begrense risikoen for å bli utsatt for gjentatte transaksjoner fra samme kunde, skal foretak som driver systematisk internhandel uten forskjellsbehandling kunne begrense antall transaksjoner fra samme kunde som de påtar seg å innlede på de offentliggjorte vilkårene. De skal også, uten forskjellsbehandling og i samsvar med bestemmelsene i artikkel 22, kunne begrense det samlede antall transaksjoner fra ulike kunder på samme tid, forutsatt at dette tillates bare når det antallet og/eller den mengden ordrer kundene ønsker utført, vesentlig overskrider det normale.

7. For å sikre ensartet anvendelse av nr. 1-6 på en måte som støtter en effektiv vurdering av aksjer og øker investeringsforetaks mulighet til å oppnå en best mulig handel for sine kunder, skal Kommissjonen etter framgangsmåten i artikkel 64 nr. 2 vedta gjennomføringstiltak som:

a) angir kriteriene for anvendelse av nr. 1 og 2,

b) angir kriteriene for å avgjøre når en pris offentliggjøres regelmessig og kontinuerlig og er lett tilgjengelig, samt med hvilke midler investeringsforetak kan oppfylle sin forpliktelse til å offentliggjøre sine priser, som skal omfatte følgende muligheter:

i) gjennom systemene på et regulert marked som har opptatt det berørte instrumentet til notering,

ii) gjennom en tredjemanns tjenester,

iii) gjennom egne ordninger,

c) angir de allmenne kriteriene for å fastsette de transaksjonene der utførelse i flere verdipapirer er del av en transaksjon, eller de ordrene som er underlagt andre vilkår enn gjeldende markedspris,

d) angir de allmenne kriteriene for å fastsette hva som kan anses som ekstraordinære markedsvilkår som gir rett til å trekke tilbake priser, samt vilkår for ajourføring av priser,

e) angir kriteriene for å fastsette hva som er den vanlige størrelsen på de ordrene private kunder vanligvis gir,

f) angir kriteriene for å fastsette hva som skal anses som vesentlig overskridelse av det normale, som omhandlet i nr. 6,

g) angir kriteriene for å avgjøre når priser faller innenfor et offentliggjort intervall som ligger nær markedsvilkårene.

Artikkel 28

Investeringsforetaks offentliggjøring av opplysninger etter handelen

1. Medlemsstatene skal minst kreve at investeringsforetak som, enten for egen regning eller på vegne av kunder, gjennomfører transaksjoner med aksjer som er opptatt til notering på et regulert marked, utenfor et regulert marked eller et MTF, offentliggjør mengde og pris for disse transaksjonene samt det tidspunkt da de ble gjennomført. Disse opplysningene skal offentliggjøres så nær sanntid som mulig, på rimelige forretningsmessige vilkår og på en måte som gjør dem lett tilgjengelige for andre markedsdeltakere.

2. Medlemsstatene skal kreve at opplysningene som offentliggjøres i samsvar med nr. 1, og fristene for offentliggjøring av dem, oppfyller kravene som er vedtatt i henhold til artikkel 45. Dersom tiltakene vedtatt i henhold til artikkel 45 gir mulighet til å utsette melding av visse typer transaksjoner med aksjer, skal denne muligheten gjelde tilsvarende for slike transaksjoner når de gjennomføres utenfor et regulert marked eller et MTF.

3. For å sikre at markedene virker på en oversiktlig og god måte, og for å sikre en ensartet anvendelse av nr. 1, skal Kommisjonen etter framgangsmåten i artikkel 64 nr. 2 vedta gjennomføringstiltak for å

- a) angi på hvilke måter investeringsforetak kan oppfylle sine forpliktelser i henhold til nr. 1, herunder følgende muligheter:
 - i) gjennom systemene til et regulert marked som har opptatt det berørte instrumentet til notering, eller gjennom systemene til et MTF der den berørte aksjen omsettes,
 - ii) gjennom en tredjemanns tjenester,
 - iii) gjennom egne ordninger,
- b) klargjøre anvendelsen av forpliktelsen i henhold til nr. 1 på transaksjoner som omfatter bruk av aksjer som sikkerhet til utlån eller andre formål der ombytting av aksjer avgjøres av andre faktorer enn gjeldende markedsverdi for aksjen.

Artikkel 29

Innsynskrav for MTF før handelen

1. Medlemsstatene skal minst kreve at investeringsforetak og markedsoperatører som driver et MTF, offentliggjør aktuelle kjøps- og salgspriser samt ordredybden ved slike priser som vises i deres systemer for aksjer som er opptatt til notering på et regulert marked. Medlemsstatene skal sørge for at disse opplysningene stilles til rådighet for offentligheten på rimelige forretningsmessige vilkår og kontinuerlig i vanlig åpningstid.
2. Medlemsstatene skal sørge for at vedkommende myndigheter har mulighet til å gi unntak fra den forpliktelsen investeringsforetak eller markedsoperatører som driver et MTF, har til å offentliggjøre opplysningene nevnt i nr. 1, på grunnlag av markedsmodell, ordretype eller ordrestørrelse i tilfellene fastsatt i samsvar med nr. 3. Vedkommende myndigheter skal særlig kunne se bort fra denne forpliktelsen i forbindelse med transaksjoner som er store sammenlignet med normal markedsstørrelse for den berørte aksjen eller aksjetypen.
3. For å sikre en ensartet anvendelse av nr. 1 og 2 skal Kommisjonen etter framgangsmåten i artikkel 64 nr. 2 vedta gjennomføringstiltak med hensyn til
 - a) hvilke kjøps- og salgspriser, eller priser fra utpekte markedspleiere, og hvilken ordredybde ved slike priser, som skal offentliggjøres,
 - b) hvilken ordrestørrelse eller -type som det i henhold til nr. 2 kan ses bort fra kravet om offentliggjøring av opplysninger for handelen for,
 - c) hvilken markedsmodell som det i henhold til nr. 2 kan ses bort fra kravet om offentliggjøring av opplysninger for handelen for, og særlig anvendelsen av kravet om

handelsmetoder som anvendes av et MTF som i henhold til sine regler gjennomfører transaksjoner med henvisning til priser fastsatt utenfor MTF-ets systemer eller gjennom periodiske auksjoner.

Med mindre det er berettiget ut fra MTF-ets særlige art, skal innholdet i disse gjennomføringstiltakene tilsvare innholdet i gjennomføringstiltakene som er fastsatt i artikkel 44 for regulerte markeder.

Artikkel 30

Innsynskrav for MTF etter handelen

1. Medlemsstatene skal minst kreve at investeringsforetak og markedsoperatører som driver et MTF, offentliggjør pris, omfang og tidspunkt for transaksjoner gjennomført i dets systemer med aksjer som er opptatt til notering på et regulert marked. Medlemsstatene skal kreve at nærmere opplysninger om alle slike transaksjoner skal offentliggjøres på rimelige forretningsmessige vilkår og så nær sanntid som mulig. Dette kravet får ikke anvendelse på opplysninger om handler som gjennomføres i et MTF og offentliggjøres gjennom systemene i et regulert marked.
2. Medlemsstatene skal fastsette at vedkommende myndighet kan tillate at investeringsforetak eller markedsoperatører som driver et MTF, utsetter offentliggjøringen av opplysninger om transaksjoner på grunnlag av type eller størrelse. Særlig kan vedkommende myndigheter tillate utsatt offentliggjøring i forbindelse med transaksjoner som er store sammenlignet med normal markedsstørrelse for den berørte aksjen eller aksjeklassen. Medlemsstatene skal kreve at MTF-er innhenter vedkommende myndigheters forhåndsgodkjenning av planlagte bestemmelser om utsettelse av offentliggjøring av handler, samt at disse bestemmelsene tydelig meddeles markedsdeltakere og investorer.
3. For å sikre at finansmarkedene virker på en effektiv og ordnet måte, og for å sikre ensartet anvendelse av nr. 1 og 2, skal Kommisjonen etter framgangsmåten i artikkel 64 nr. 2 vedta gjennomføringstiltak med hensyn til
 - a) virkeområdet for og innholdet i opplysningene som skal offentliggjøres,
 - b) vilkårene for at investeringsforetak eller markedsoperatører som driver et MTF, kan utsette å offentliggjøre opplysninger om handler, samt kriteriene som skal anvendes når det på grunnlag av transaksjonenes størrelse eller den berørte aksjetypen skal avgjøres for hvilke transaksjoner det kan tillates å utsette offentliggjøringen.

Med mindre det er berettiget ut fra MTF-ets særlige art, skal innholdet i disse gjennomføringstiltakene tilsvare innholdet i gjennomføringstiltakene som er fastsatt i artikkel 45 for regulerte markeder.

KAPITTEL III

INVESTERINGSFORETAKS RETTIGHETER*Artikkel 31***Adgang til å yte investeringstjenester og utøve investeringsvirksomhet**

1. Medlemsstatene skal sikre at ethvert investeringsforetak og enhver kredittinstitusjon som i henhold til henholdsvis dette direktiv og direktiv 2000/12/EF har fått tillatelse og er underlagt tilsyn av vedkommende myndigheter i en annen medlemsstat, fritt kan yte investeringstjenester og/eller utøve investeringsvirksomhet samt tilleggstjenester på deres territorium, forutsatt at slike tjenester og slik virksomhet omfattes av tillatelsen. Tilleggstjenester kan ytes bare sammen med en investeringstjeneste og/eller -virksomhet.

Medlemsstatene skal ikke pålegge slike investeringsforetak eller kredittinstitusjoner tilleggskrav med hensyn til forholdene som omfattes av dette direktiv.

2. Ethvert investeringsforetak som ønsker å yte tjenester eller utøve virksomhet på en annen medlemsstats territorium for første gang, eller som ønsker å endre spekteret av tjenester eller former for virksomhet som tilbys, skal oversende følgende opplysninger til vedkommende myndigheter i hjemstaten:

- a) i hvilken medlemsstat foretaket har til hensikt å utøve virksomhet,
- b) en virksomhetsplan der det særlig angis hvilke investeringstjenester og/eller hvilken investeringsvirksomhet samt tilleggstjenester foretaket har til hensikt å tilby, og om det har til hensikt å benytte tilknyttede agenter på territoriet til de medlemsstatene der det har til hensikt å yte tjenester.

I tilfeller der investeringsforetaket har til hensikt å benytte tilknyttede agenter, skal vedkommende myndighet i investeringsforetakets hjemstat, på anmodning fra vedkommende myndighet i vertsstaten og innen rimelig tid, meddele identiteten til de tilknyttede agentene som investeringsforetaket har til hensikt å benytte i denne medlemsstaten. Vertsstaten kan offentliggjøre slike opplysninger.

3. Vedkommende myndighet i hjemstaten skal innen en måned etter at opplysningene er mottatt, videresende dem til vedkommende myndighet i vertsstaten som er utpekt som kontaktpunkt i samsvar med artikkel 56 nr. 1. Investeringsforetaket kan deretter begynne å yte de berørte investeringstjenestene i vertsstaten.

4. Ved en eventuell endring i opplysningene som er oversendt i samsvar med nr. 2, skal investeringsforetaket gi vedkommende myndighet i hjemstaten skriftlig melding om endringen minst en måned før endringen foretas. Vedkommende myndighet i hjemstaten skal underrette vedkommende myndighet i vertsstaten om disse endringene.

5. Medlemsstatene skal uten ytterligere rettslige eller administrative krav tillate at investeringsforetak og markedsoperatører som driver MTF fra andre medlemsstater, innfører egnede ordninger på sitt territorium slik at det blir lettere for fjernbrukere eller fjerndeltakere etablert på deres territorium å få tilgang til og benytte deres systemer.

6. Investeringsforetaket eller markedsoperatøren som driver et MTF, skal underrette vedkommende myndighet i hjemstaten om hvilken medlemsstat det eller den har til hensikt å innføre slike ordninger i. Vedkommende myndighet i hjemstaten til MTF-et skal innen en måned oversende disse opplysningene til den medlemsstaten MTF-et har til hensikt å innføre slike ordninger i.

Vedkommende myndighet i MTF-ets hjemstat skal på anmodning fra vedkommende myndighet i MTF-ets vertsstat, og innen en rimelig frist, meddele identiteten til de av MTF-ets medlemmer eller deltakere som er etablert i vedkommende medlemsstat.

*Artikkel 32***Opprettelse av en filial**

1. Medlemsstatene skal sikre at investeringstjenester og/eller -virksomhet samt tilleggstjenester kan tilbys på deres territorier i samsvar med dette direktiv og direktiv 2000/12/EF gjennom opprettelse av en filial, forutsatt at tjenestene og virksomheten omfattes av tillatelsen som investeringsforetaket eller kredittinstitusjonen har fått i hjemstaten. Tilleggstjenester kan ytes bare sammen med en investeringstjeneste og/eller -virksomhet.

Medlemsstatene skal ikke pålegge tilleggskrav utover dem som er tillatt i henhold til nr. 7, til organisering og drift av filialen med hensyn til forholdene som omfattes av dette direktiv.

2. Medlemsstatene skal kreve at ethvert investeringsforetak som ønsker å opprette en filial på en annen medlemsstats territorium, først underretter vedkommende myndighet i hjemstaten og gir den følgende opplysninger:

- a) medlemsstatene på hvis territorium foretaket har til hensikt å opprette en filial,
- b) en virksomhetsplan der det blant annet angis hvilke investeringstjenester og/eller hvilken investeringsvirksomhet samt tilleggstjenester som skal tilbys, filialens organisasjonsstruktur, og om filialen har til hensikt å benytte tilknyttede agenter,
- c) adressen i vertsstaten der dokumenter kan innhentes,
- d) navnene til de ansvarlige personene i filialens ledelse.

I tilfeller der et investeringsforetak benytter en tilknyttet agent etablert i en medlemsstat utenfor hjemstaten, skal slike tilknyttede agenter sidestilles med filialen og underlegges bestemmelsene om filialer i dette direktiv.

3. Med mindre vedkommende myndighet i hjemstaten har grunn til å betvile at investeringsforetakets administrative struktur eller finansielle stilling er hensiktsmessig, tatt i betraktning den virksomheten som er planlagt, skal den innen tre måneder etter at den har mottatt alle opplysninger oversende dem til vedkommende myndighet i vertsstaten som er utpekt som kontaktpunkt i samsvar med artikkel 56 nr. 1, og underrette det berørte investeringsforetaket om dette.

4. I tillegg til opplysningene nevnt i nr. 2 skal vedkommende myndighet i hjemstaten oversende opplysninger om den godkjente erstatningsordningen som investeringsforetaket er medlem av i samsvar med direktiv 97/9/EF, til vedkommende myndighet i vertsstaten. Ved en eventuell endring av opplysningene skal vedkommende myndighet i hjemstaten underrette vedkommende myndighet i vertsstaten om dette.

5. Dersom vedkommende myndighet i hjemstaten nekter å oversende opplysningene til vedkommende myndighet i vertsstaten, skal den innen tre måneder etter at den har mottatt alle opplysningene, begrunne avslaget overfor det berørte investeringsforetaket.

6. Så snart det er mottatt melding fra vedkommende myndighet i vertsstaten, eller dersom det ikke er mottatt noen slik melding fra sistnevnte innen to måneder fra den dato vedkommende myndighet i hjemstaten oversendte meldingen, kan filialen opprettes og begynne sin virksomhet.

7. Vedkommende myndighet i den medlemsstaten der filialen ligger, skal påta seg ansvar for å sikre at tjenestene som ytes av filialen på dens territorium, oppfyller forpliktelsene som er fastsatt i artikkel 19, 21, 22, 25, 27 og 28 og i bestemmelser vedtatt i henhold til disse artiklene.

Vedkommende myndighet i medlemsstaten der filialen ligger, skal ha rett til å undersøke filialens ordninger og kreve de endringene som er strengt nødvendige for at vedkommende myndighet skal kunne håndheve forpliktelsene fastsatt i artikkel 19, 21, 22, 25, 27 og 28 og i bestemmelser vedtatt i henhold til disse artiklene, med hensyn til de tjenestene og/eller den virksomheten filialen tilbyr på statens territorium.

8. Hver medlemsstat skal sørge for at når et investeringsforetak som har fått tillatelse i en annen medlemsstat, har opprettet en filial på dens territorium, kan vedkommende myndighet i

investeringsforetakets hjemstat i utførelsen av sine oppgaver, og etter å ha underrettet vedkommende myndighet i vertsstaten, foreta kontroll på stedet i denne filialen.

9. Ved en eventuell endring i opplysningene som er oversendt i samsvar med nr. 2, skal investeringsforetaket gi vedkommende myndighet i hjemstaten skriftlig melding om endringen minst en måned før endringen foretas. Vedkommende myndighet i vertsstaten skal også underrettes om denne endringen av vedkommende myndighet i hjemstaten.

Artikkel 33

Tilgang til regulerte markeder

1. Medlemsstatene skal kreve at investeringsforetak fra andre medlemsstater som har tillatelse til å utføre kundeordrer eller handle for egen regning, kan bli medlemmer av eller få tilgang til regulerte markeder etablert på deres territorium på en av følgende måter:

- a) direkte, ved å opprette filialer i vertsstatene,
- b) ved å bli fjermedlemmer av eller få fjerntilgang til det regulerte markedet uten at de må være etablert i det regulerte markedets hjemstat, dersom framgangsmåtene og systemene for handel på det berørte markedet ikke krever fysisk tilstedeværelse for å gjennomføre transaksjoner på markedet.

2. Medlemsstatene skal ikke pålegge investeringsforetak som utøver sin rett i henhold til nr. 1, ytterligere lovgivningsmessige eller administrative krav med hensyn til forhold som omfattes av dette direktiv.

Artikkel 34

Tilgang til systemer med en sentral motpart, oppgjørs- og avregningssystemer samt rett til å velge avregningssystem

1. Medlemsstatene skal kreve at investeringsforetak fra andre medlemsstater får rett til tilgang til systemer med en sentral motpart, oppgjørs- og avregningssystemer på deres territorier med sikte på å avslutte eller tilrettelegge for å avslutte transaksjoner med finansielle instrumenter.

Medlemsstatene skal kreve at nevnte investeringsforetaks tilgang til slike systemer underlegges de samme kriteriene som dem som får anvendelse på lokale deltakere, og som sikrer likebehandling og er oversiktlige og objektive. Medlemsstatene skal ikke begrense bruken av slike systemer til å omfatte bare oppgjør og avregning av transaksjoner med finansielle instrumenter som gjennomføres på et regulert marked eller i et MTF på deres territorium.

2. Medlemsstatene skal kreve at regulerte markeder på deres territorium gir alle sine medlemmer rett til å velge avregningssystem for transaksjoner med finansielle instrumenter på nevnte regulerte marked, forutsatt at

- a) det foreligger slike forbindelser og avtaler mellom det valgte avregningssystemet og ethvert annet system eller enhver annen ordning som er nødvendig for å sikre en effektiv og økonomisk avregning av den aktuelle transaksjonen, og
- b) at vedkommende myndighet som har ansvar for tilsyn med det regulerte markedet, samtykker i at anvendelse av et annet avregningssystem for transaksjoner på det regulerte markedet enn det som er valgt av det regulerte markedet, gir tekniske vilkår som er egnet til å sikre at finansmarkedene virker på en smidig og ordnet måte.

Denne vurderingen av det regulerte markedet fra vedkommende myndighets side skal ikke berøre de nasjonale sentralbankenes rolle som tilsynsmyndighet for avregningssystemer, eller andre tilsynsmyndigheter for slike systemer. For å unngå unødig dobbeltkontroll skal vedkommende myndighet ta hensyn til overvåkingen/tilsynet som allerede foretas av disse institusjonene.

3. Investeringsforetaks rettigheter i henhold til nr. 1 og 2 skal ikke berøre den retten operatører av systemer med en sentral motpart, oppgjørs- og avregningssystemer for verdipapirer har til å nekte, på berettiget forretningsmessig grunnlag, å gjøre de ønskede tjenestene tilgjengelige.

Artikkel 35

Bestemmelser om systemer med en sentral motpart, oppgjørs- og avregningssystemer med hensyn til MTF-er

1. Medlemsstatene skal ikke hindre investeringsforetak og markedsoperatører som driver et MTF i å inngå egnede avtaler med en sentral motpart eller en oppgjørssentral og et avregningssystem i en annen medlemsstat med sikte på oppgjør og/eller avregning av noen eller alle handler som er gjennomført av markedsdeltakere i deres systemer.
2. Vedkommende myndighet for investeringsforetak og markedsoperatører som driver et MTF, kan ikke motsette seg anvendelse av en sentral motpart, oppgjørssentraler og/eller avregningssystemer i en annen medlemsstat, unntatt i tilfeller der dette har vist seg nødvendig for at nevnte MTF fortsatt skal virke på en ordnet måte, og idet det tas hensyn til vilkårene for avregningssystemer fastsatt i artikkel 34 nr. 2.

For å unngå unødig dobbeltkontroll skal vedkommende myndighet ta hensyn til overvåkingen av/tilsynet med oppgjørs- og avregningssystemer som allerede foretas av nasjonale sentralbanker i egenskap av tilsynsmyndigheter for oppgjørs- og avregningssystemer, eller av andre vedkommende tilsynsmyndigheter for slike systemer.

AVDELING III

REGULERTE MARKEDER

Artikkel 36

Tillatelse og lovgivning

1. Medlemsstatene skal gi tillatelse til å drive virksomhet som regulert marked bare til de systemene som overholder bestemmelsene i denne avdeling.

Tillatelse til å drive virksomhet som regulert marked skal gis bare dersom vedkommende myndighet er overbevist om at både markedsoperatøren og det regulerte markedets systemer minst oppfyller kravene fastsatt i denne avdeling.

Dersom det regulerte markedet er en juridisk person, og forvaltes eller drives av en annen markedsoperatør enn det regulerte markedet, skal medlemsstatene fastsette hvordan de ulike forpliktelsene som pålegges markedsoperatøren i henhold til dette direktiv, skal fordeles mellom det regulerte markedet og markedsoperatøren.

Operatøren av det regulerte markedet skal framlegge alle opplysninger, herunder en virksomhetsplan der det blant annet angis hvilken type virksomhet som er planlagt, samt organisasjonsstruktur, som er nødvendige for å overbevise vedkommende myndighet om at det regulerte markedet, når den første tillatelsen gis, har truffet alle nødvendige tiltak for å oppfylle sine forpliktelser i henhold til bestemmelsene i denne avdeling.

2. Medlemsstatene skal kreve at operatøren av det regulerte markedet utfører oppgaver knyttet til organisering og drift av det regulerte markedet under vedkommende myndighets tilsyn. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter regelmessig kontrollerer at de regulerte markedene overholder bestemmelsene i denne avdeling. De skal også sikre at vedkommende myndigheter kontrollerer at regulerte markeder til enhver tid oppfyller vilkårene for den første tillatelsen som fastsatt i denne avdeling.

3. Medlemsstatene skal sikre at markedsoperatøren har ansvar for å sørge for at det regulerte markedet vedkommende forvalter, oppfyller alle krav i denne avdeling.

Medlemsstatene skal også sikre at markedsoperatøren får myndighet til å utøve de rettighetene som i henhold til dette direktiv gjelder for det regulerte markedet vedkommende forvalter.

4. Med forbehold for eventuelle relevante bestemmelser i direktiv 2003/6/EF skal handelen som gjennomføres innenfor det regulerte markedets systemer, være underlagt offentlig rett i det regulerte markedets hjemstat.

5. Vedkommende myndighet kan tilbakekalle tillatelsen til et regulert marked dersom det

- a) ikke gjør bruk av tillatelsen innen tolv måneder, gir uttrykkelig avkall på den eller har opphørt å utøve sin virksomhet i mer enn seks måneder, med mindre den berørte medlemsstaten har fastsatt at tillatelsen i slike tilfeller bortfaller,

- b) har fått tillatelsen ved hjelp av uriktige erklæringer eller andre uregelmessigheter,
- c) ikke lenger oppfyller vilkårene som ble stilt for tillatelsen,
- d) har gjort seg skyldig i alvorlige og systematiske overtredelser av bestemmelser vedtatt i henhold til dette direktiv,
- e) kommer inn under et av tilfellene der det i nasjonal lovgivning er fastsatt at tillatelsen skal tilbakekalles.

Artikkel 37

Krav til forvaltning av det regulerte markedet

1. Medlemsstatene skal kreve at personene som faktisk leder et regulert markeds forretningsvirksomhet og drift, har den nødvendige gode vandel og den erfaring som trengs for å sikre en sunn og fornuftig forvaltning og drift av det regulerte markedet. Medlemsstatene skal også kreve at operatøren av det regulerte markedet underretter vedkommende myndighet om identiteten til og eventuelle endringer med hensyn til personene som faktisk leder det regulerte markedets forretningsvirksomhet og drift.

Vedkommende myndighet skal nekte å godkjenne foreslåtte endringer dersom det foreligger objektive og påviselige grunner til å tro at de vil kunne utgjøre en vesentlig fare for en sunn og fornuftig forvaltning og drift av det regulerte markedet.

2. Medlemsstatene skal i forbindelse med utstedelsen av tillatelse til et regulert marked sikre at den eller de personene som faktisk leder forretningsvirksomheten og driften til et allerede godkjent regulert marked i samsvar med vilkårene i dette direktiv, anses for å oppfylle kravene fastsatt i nr. 1.

Artikkel 38

Krav til personer som har betydelig innflytelse på forvaltningen av det regulerte markedet

1. Medlemsstatene skal kreve at personer som har mulighet til direkte eller indirekte å øve betydelig innflytelse på forvaltningen av det regulerte markedet, er egnet.

2. Medlemsstatene skal kreve at operatøren av det regulerte markedet

- a) gir vedkommende myndighet opplysninger, som skal offentliggjøres, om det regulerte markedets og/eller markedsoperatørens eierskap, og særlig om identiteten til og omfanget av interessene til eventuelle parter som har mulighet til å øve betydelig innflytelse på forvaltningen,
- b) underretter vedkommende myndighet om, og offentliggjør, enhver overdragelse av eiendomsrett som fører til endring av identiteten til personene som har betydelig innflytelse på driften av det regulerte markedet.

3. Vedkommende myndighet skal nekte å godkjenne foreslåtte endringer i de interesser som kontrollerer det regulerte markedet og/eller markedsoperatøren, dersom det foreligger objektive og påviselige grunner til å tro at de vil kunne utgjøre en fare for en sunn og fornuftig forvaltning av det regulerte markedet.

Artikkel 39

Organisatoriske krav

Medlemsstatene skal kreve at det regulerte markedet:

- a) har innført ordninger for klart å kunne påvise og håndtere de mulige negative følgene for driften av det regulerte markedet, eller for dets deltakere, av en eventuell interessekonflikt mellom på den ene side interessene til det regulerte markedet, dets eiere eller operatør, og på den annen side det regulerte markedets gode virkemåte, og særlig der slike interessekonflikter kan være skadelige for utøvelsen av noen av funksjonene som er delegert til det regulerte markedet av vedkommende myndighet,
- b) er tilstrekkelig utstyrt til å håndtere risikoene det utsettes for, innfører egnede ordninger og systemer for å påvise alle betydelige risikoer for driften, og treffer effektive tiltak for å redusere slike risikoer,
- c) har ordninger for forsvarlig forvaltning av systemets tekniske drift, herunder effektive ordninger for håndtering av risikoen ved systemfeil,
- d) har oversiktlige og faste regler og framgangsmåter for rettferdig og ordnet handel samt fastsetter objektive kriterier for effektiv utførelse av ordrer,
- e) har effektive ordninger for å fremme en effektiv avslutning i rett tid av transaksjoner som gjennomføres innenfor dets systemer,
- f) på det tidspunkt tillatelsen gis, og deretter fortløpende, har til rådighet tilstrekkelige finansielle ressurser til å lette markedets ordnede virkemåte, idet det tas hensyn til arten og omfanget av transaksjonene som gjennomføres på markedet, og til arten og omfanget av risikoene det utsettes for.

Artikkel 40

Opptak av finansielle instrumenter til omsetning

1. Medlemsstatene skal kreve at regulerte markeder har klare og oversiktlige regler for opptak av finansielle instrumenter til notering.

Reglene skal sikre at alle finansielle instrumenter som opptas til notering på et regulert marked, kan omsettes på en rettferdig, ordnet og effektiv måte, og, når det gjelder omsettelige verdipapirer, kan omsettes fritt.

2. For derivater skal reglene særlig sikre at utformingen av derivatkontrakten muliggjør en riktig prisdannelse og effektive avregningsvilkår.

3. I tillegg til forpliktelsene fastsatt i nr. 1 og 2 skal medlemsstatene kreve at det regulerte markedet innfører og opprettholder effektive ordninger for å kontrollere at utstedere av omsettelige verdipapirer som opptas til notering på det regulerte markedet, oppfyller sine forpliktelser i henhold til fellesskapsretten med hensyn til offentliggjøring innledningsvis, fortløpende og i særlige tilfeller.

Medlemsstatene skal sikre at det regulerte markedet innfører ordninger som gjør det lettere for dets medlemmer eller deltakere å få tilgang til opplysninger som er offentliggjort i henhold til fellesskapsretten.

4. Medlemsstatene skal sikre at regulerte markeder har innført nødvendige ordninger for regelmessig å kontrollere at de finansielle instrumentene de opptar til notering, oppfyller opptakskravene.

5. Et omsettelig verdipapir som er opptatt til notering på et regulert marked, kan deretter opptas til notering på andre regulerte markeder, selv uten samtykke fra utstederen, i samsvar med de relevante bestemmelsene i europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/71/EF av 4. november 2003 om det prospekt som skal offentliggjøres når verdipapirer legges ut til offentlig tegning eller opptas til notering, og om endring av direktiv 2001/34/EF⁽¹⁾. Det regulerte markedet skal underrette utstederen om at utstederens verdipapirer omsettes på dette regulerte markedet. Utstederen skal ikke pålegges noen forpliktelse til å gi opplysninger som kreves i henhold til nr. 3, direkte til et regulert marked som har opptatt utstederens verdipapirer til notering uten dennes samtykke.

6. For å sikre en ensartet anvendelse av nr. 1 og 5 skal Kommisjonen etter framgangsmåten i artikkel 64 nr. 2 vedta gjennomføringstiltak for å

a) angi særtrekk ved ulike kategorier av instrumenter som det regulerte markedet skal ta hensyn til når det vurderer om et instrument er utstedt på en måte som oppfyller vilkårene fastsatt i nr. 1 annet ledd for opptak til notering i de ulike markedssegmentene som det regulerte markedet driver,

b) tydeliggjøre ordningene som det regulerte markedet skal innføre for å kunne anses for å ha oppfylt sin forpliktelse til å kontrollere at utstederen av et omsettelig verdipapir oppfyller sine forpliktelser i henhold til fellesskapsretten med hensyn til offentliggjøring innledningsvis, fortløpende og i særlige tilfeller,

c) tydeliggjøre ordningene som det regulerte markedet skal innføre i henhold til nr. 3 for å gjøre det lettere for sine medlemmer eller deltakere å få tilgang til opplysninger som er offentliggjort på vilkår som fastsatt i fellesskapsretten.

Artikkel 41

Utsettelse av handelen med et instrument og fjerning av instrumenter fra handelen

1. Uten at det berører vedkommende myndighets rett i henhold til artikkel 50 nr. 2 bokstav j) og k) til å kreve utsettelse av handelen med et instrument, eller at instrumentet fjernes fra handelen, kan operatøren av det regulerte markedet utsette handelen med eller fjerne fra handelen et finansielt instrument som ikke lenger er i samsvar med reglene for det regulerte markedet, med mindre det er sannsynlig at dette vil kunne være til betydelig skade for investorenes interesser eller markedets ordnede virkemåte.

Uten hensyn til den muligheten operatører på et regulert marked har til å underrette operatører på andre regulerte markeder direkte, skal medlemsstatene kreve at en operatør på et regulert marked som utsetter handelen med eller fjerner et finansielt instrument fra handelen, offentliggjør denne beslutningen og oversender relevante opplysninger til vedkommende myndighet. Vedkommende myndighet skal underrette vedkommende myndigheter i de andre medlemsstatene.

2. En vedkommende myndighet som krever at handelen med et finansielt instrument utsettes, eller at et finansielt instrument fjernes fra handelen på ett eller flere regulerte markeder, skal umiddelbart offentliggjøre sin beslutning og underrette vedkommende myndigheter i de andre medlemsstatene. Vedkommende myndigheter i de andre medlemsstatene skal kreve at handelen med dette finansielle instrumentet utsettes, eller at det fjernes fra handelen på de regulerte markedene og i de MTF-ene som driver virksomhet under deres myndighet, med mindre det vil kunne være til betydelig skade for investorenes interesser eller markedets ordnede virkemåte.

Artikkel 42

Tilgang til regulerte markeder

1. Medlemsstatene skal kreve at det regulerte markedet innfører og opprettholder klare regler som ikke innebærer forskjellsbehandling, og som bygger på objektive kriterier, for tilgang til eller medlemskap i det regulerte markedet.

2. Disse reglene skal angi hvilke forpliktelser medlemmene eller deltakerne har som følge av

a) opprettelse og drift av det regulerte markedet,

b) reglene for transaksjoner på markedet,

⁽¹⁾ EUT L 345 av 31.12.2003, s. 64.

- c) faglige krav som stilles til personalet i investeringsforetak eller kredittinstitusjoner som utøver virksomhet på markedet,
- d) vilkårene som er fastsatt for andre medlemmer eller deltakere enn investeringsforetak og kredittinstitusjoner i henhold til nr. 3,
- e) regler og framgangsmåter for oppgjør og avregning av transaksjoner gjennomført på det regulerte markedet.

3. Tilgang som medlemmer eller deltakere på regulerte markeder kan gis til investeringsforetak, kredittinstitusjoner som har tillatelse i henhold til direktiv 2000/12/EF, og andre personer som:

- a) er egnet,
- b) har tilstrekkelig evne og kompetanse til å drive handel,
- c) har egnede organisatoriske ordninger der det er relevant,
- d) har tilstrekkelige midler til å utføre sin oppgave, idet det tas hensyn til de ulike finansieringsordningene som det regulerte markedet kan ha innført for å garantere riktig avregning av transaksjoner.

4. Medlemsstatene skal sikre at medlemmer og deltakere ikke har plikt til å anvende forpliktelsene omhandlet i artikkel 19, 21 og 22 overfor hverandre med hensyn til transaksjoner som gjennomføres på et regulert marked. Et regulert markeds medlemmer eller deltakere skal anvende forpliktelsene omhandlet i artikkel 19, 21 og 22 overfor sine kunder når de på vegne av kundene utfører deres ordrer på et regulert marked.

5. Medlemsstatene skal sikre at reglene for tilgang til eller medlemskap i det regulerte markedet gjør det mulig for investeringsforetak og kredittinstitusjoner å delta, direkte eller på avstand.

6. Medlemsstatene skal uten ytterligere rettslige eller administrative krav tillate at regulerte markeder fra andre medlemsstater innfører egnede ordninger på sitt territorium slik at det blir lettere å få tilgang til og handle på disse markedene for fjermedlemmer eller deltakere etablert på deres territorium.

Det regulerte markedet skal underrette vedkommende myndighet i sin hjemstat om hvilken medlemsstat det har til hensikt å innføre slike ordninger i. Vedkommende myndighet i hjemstaten skal innen en måned oversende disse opplysningene til den medlemsstaten det regulerte markedet har til hensikt å innføre slike ordninger i.

Vedkommende myndighet i det regulerte markedets hjemstat skal på anmodning fra vedkommende myndighet i vertsstaten,

og innen en rimelig frist, meddele identiteten til de av det regulerte markedets medlemmer eller deltakere som er etablert i vedkommende medlemsstat.

7. Medlemsstatene skal kreve at operatøren av det regulerte markedet regelmessig oversender listen over det regulerte markedets medlemmer og deltakere til vedkommende myndighet for det regulerte markedet.

Artikkel 43

Kontroll med overholdelsen av reglene for det regulerte markedet og andre juridiske forpliktelser

1. Medlemsstatene skal kreve at regulerte markeder innfører og opprettholder effektive ordninger og framgangsmåter for regelmessig kontroll av at deres medlemmer eller deltakere overholder det regulerte markedets regler. Regulerte markeder skal kontrollere transaksjonene som gjennomføres av deres medlemmer eller deltakere i deres systemer, for å påvise overtredelser av disse reglene, uordnede handelsvilkår eller atferd som kan innebære markedsmissbruk.

2. Medlemsstatene skal kreve at operatører av regulerte markeder melder fra om betydelige overtredelser av deres regler, uordnede handelsvilkår eller atferd som kan innebære markedsmissbruk, til vedkommende myndighet for det regulerte markedet. Medlemsstatene skal også kreve at operatører av regulerte markeder omgående oversender de relevante opplysningene til vedkommende myndighet for etterforskning og rettsforfølging av markedsmissbruk på det regulerte markedet, og at de gir sistnevnte full støtte i etterforskningen og rettsforfølgingen av markedsmissbruk i eller gjennom det regulerte markedets systemer.

Artikkel 44

Innsynskrav for regulerte markeder for handelen

1. Medlemsstatene skal minst kreve at regulerte markeder offentliggjør aktuelle kjøps- og salgspriser samt ordredybdene ved de prisene som vises i deres systemer for aksjer som er opptatt til notering. Medlemsstatene skal kreve at disse opplysningene stilles til rådighet for offentligheten på rimelige forretningsmessige vilkår og kontinuerlig i vanlig åpningstid.

Regulerte markeder kan på rimelige forretningsmessige vilkår og uten forskjellsbehandling gi tilgang til de ordningene de benytter for å offentliggjøre opplysninger omhandlet i første ledd, til investeringsforetak som i henhold til artikkel 27 er forpliktet til å offentliggjøre sine aksjepriser.

2. Medlemsstatene skal sørge for at vedkommende myndigheter kan gi unntak fra den forpliktelsen regulerte markeder har til å offentliggjøre opplysningene nevnt i nr. 1, på grunnlag av markedsmodell, ordretype eller ordrestørrelse i tilfellene fastsatt i samsvar med nr. 3. Vedkommende myndigheter skal særlig kunne gi unntak fra denne forpliktelsen i forbindelse med transaksjoner som er store sammenlignet med normal markedsstørrelse for den aktuelle aksjen eller aksjetypen.

3. For å sikre en ensartet anvendelse av nr. 1 og 2 skal Kommisjonen etter framgangsmåten i artikkel 64 nr. 2 vedta gjennomføringstiltak med hensyn til

- a) hvilke kjøps- og salgspriser, eller priser fra utpekte markedspleiere, og hvilken ordredybde ved slike priser, som skal offentliggjøres,
- b) hvilken ordrestørrelse eller -type som det i henhold til nr. 2 kan gis unntak fra kravet om offentliggjøring av opplysninger før handelen for,
- c) hvilken markedsmodell som det i henhold til nr. 2 kan gis unntak fra kravet om offentliggjøring av opplysninger før handelen for, og særlig anvendelsen av kravet om handelsmetoder som anvendes av regulerte markeder som i henhold til sine regler gjennomfører transaksjoner med henvisning til priser fastsatt utenfor det regulerte markedet eller gjennom periodiske auksjoner.

Artikkel 45

Innsynskrav for regulerte markeder etter handelen

1. Medlemsstatene skal minst kreve at regulerte markeder offentliggjør pris, omfang og tidspunkt for transaksjoner gjennomført med aksjer som er opptatt til notering. Medlemsstatene skal kreve at nærmere opplysninger om alle slike transaksjoner skal offentliggjøres på rimelige forretningsmessige vilkår og så nær sanntid som mulig.

Regulerte markeder kan på rimelige forretningsmessige vilkår og uten forskjellsbehandling gi tilgang til de ordningene de benytter for å offentliggjøre opplysninger omhandlet i første ledd, til investeringsforetak som i henhold til artikkel 28 er forpliktet til å offentliggjøre opplysninger om sine transaksjoner med aksjer.

2. Medlemsstatene skal fastsette at vedkommende myndighet kan tillate at regulerte markeder utsetter offentliggjøringen av opplysninger om transaksjoner på grunnlag av type eller størrelse. Særlig kan vedkommende myndigheter tillate utsatt offentliggjøring i forbindelse med transaksjoner som er store sammenlignet med normal markedsstørrelse for den aktuelle aksjen eller aksjeklassen. Medlemsstatene skal kreve at regulerte markeder innhenter vedkommende myndighets forhåndsgodkjenning av foreslåtte bestemmelser om utsettelse av offentliggjøring av handler, samt at disse bestemmelsene tydelig meddeles markedsdeltakere og investorer.

3. For å sikre at finansmarkedene virker på en effektiv og ordnet måte, og for å sikre ensartet anvendelse av nr. 1 og 2, skal Kommisjonen etter framgangsmåten i artikkel 64 nr. 2 vedta gjennomføringstiltak med hensyn til

- a) virkeområdet for og innholdet i opplysningene som skal offentliggjøres,
- b) vilkårene for at regulerte markeder kan utsette å offentliggjøre opplysninger om handler, samt kriterier som skal anvendes når det på grunnlag av transaksjonenes størrelse eller den berørte aksjetypen skal avgjøres hvilke transaksjoner det kan tillates å utsette offentliggjøringen av.

Artikkel 46

Bestemmelser om systemer med en sentral motpart, oppgjørs- og avregningssystemer

1. Medlemsstatene skal ikke hindre regulerte markeder i å inngå egnede avtaler med en sentral motpart eller en oppgjørssentral og et avregningssystem i en annen medlemsstat med sikte på oppgjør og/eller avregning av noen eller alle handler som er gjennomført av markedsdeltakere i deres systemer.

2. Vedkommende myndighet for et regulert marked kan ikke motsette seg anvendelse av en sentral motpart, oppgjørssentraler og/eller avregningssystemer i en annen medlemsstat, unntatt i tilfeller der dette har vist seg nødvendig for at nevnte regulerte marked fortsatt skal virke på en ordnet måte, og idet det tas hensyn til vilkårene for avregningssystemer fastsatt i artikkel 34 nr. 2.

For å unngå unødig dobbeltkontroll skal vedkommende myndighet ta hensyn til den overvåkingen av/det tilsynet med oppgjørs- og avregningssystemer som allerede foretas av nasjonale sentralbanker i egenskap av tilsynsmyndigheter for oppgjørs- og avregningssystemer, eller av andre vedkommende tilsynsmyndigheter for slike systemer.

Artikkel 47

Liste over regulerte markeder

Hver medlemsstat skal utarbeide en liste over de regulerte markedene som den er hjemstat for, og skal oversende listen til de øvrige medlemsstatene og Kommisjonen. Enhver endring i listen skal oversendes på samme måte. Kommisjonen skal offentliggjøre en liste over alle regulerte markeder i *Den europeiske unions tidende* og ajourføre den minst en gang i året. Kommisjonen skal også offentliggjøre og ajourføre listen på sin hjemmeside hver gang medlemsstatene underretter om endringer i sine lister.

AVDELING IV*Artikkel 49*

VEDKOMMENDE MYNDIGHETER

Samarbeid mellom myndigheter i samme medlemsstat

KAPITTEL I

Dersom en medlemsstat utpeker mer enn én vedkommende myndighet til å håndheve bestemmelsene i dette direktiv, skal deres respektive roller være klart definert og de skal samarbeide nært.

UTPEKING, MYNDIGHET OG KLAGEBEHANDLING

Hver medlemsstat skal kreve at et slikt samarbeid også finner sted mellom vedkommende myndigheter i henhold til dette direktiv og vedkommende myndigheter i den medlemsstaten som har ansvar for tilsyn med kredittinstitusjoner og andre finansinstitusjoner, pensjonsfond, UCITS-fond, forsikrings- og gjenforsikringsformidlere og forsikringsforetak.

*Artikkel 48***Utpeking av vedkommende myndigheter**

1. Hver medlemsstat skal utpeke de vedkommende myndigheter som skal utføre hver av de oppgavene som er fastsatt i de ulike bestemmelsene i dette direktiv. Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen og vedkommende myndigheter i andre medlemsstater om identiteten til den vedkommende myndigheten som har ansvar for å utføre hver enkelt oppgave, og om eventuell oppgavefordeling.

Medlemsstatene skal kreve at vedkommende myndigheter utveksler alle opplysninger som er vesentlige eller relevante for at de skal kunne utøve sine funksjoner og utføre sine oppgaver.

2. Vedkommende myndigheter nevnt i nr. 1 skal være offentlige myndigheter, uten at det berører muligheten til å delegerer oppgaver til andre organer dersom den muligheten er uttrykkelig fastsatt i artikkel 5 nr. 5, artikkel 16 nr. 3, artikkel 17 nr. 2 og artikkel 23 nr. 4.

*Artikkel 50***Vedkommende myndigheters myndighet**

En eventuell delegering av oppgaver til andre organer enn myndighetene nevnt i nr. 1, kan ikke omfatte utøvelse av offentlig myndighet eller skjønnsmyndighet. Medlemsstatene skal kreve at vedkommende myndigheter før delegeringen treffer alle rimelige tiltak for å sikre at det organet oppgavene skal delegeres til, har kapasitet og midler til å utføre alle oppgavene, samt at delegeringen skjer bare dersom det er fastsatt en klart definert og dokumentert ramme for utførelsen av eventuelle delegerede oppgaver, der det angis hvilke oppgaver som skal utføres, og på hvilke vilkår det skal skje. Disse vilkårene skal omfatte en klausul som pålegger vedkommende organ å handle og å være organisert på en slik måte at interessekonflikter unngås og opplysninger som mottas i forbindelse med utførelsen av de delegerede oppgavene, ikke brukes urettmessig eller til å hindre konkurranse. I alle tilfeller skal det endelige ansvaret for kontrollen med overholdelsen av dette direktiv og dets gjennomføringstiltak påhvile vedkommende myndighet eller myndigheter som er utpekt i samsvar med nr. 1.

1. For å kunne utføre sine oppgaver skal vedkommende myndigheter gis all nødvendig tilsyns- og undersøkelsesmyndighet. Innenfor grensene som er fastsatt i deres nasjonale lovgivning, skal de utøve en slik myndighet

Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen og vedkommende myndigheter i andre medlemsstater om eventuelle ordninger som innføres med hensyn til delegering av oppgaver, herunder de nøyaktige vilkårene for delegeringen.

3. Kommisjonen skal minst én gang i året offentliggjøre i *Den europeiske unions tidende* en liste over vedkommende myndigheter som er nevnt i nr. 1 og 2, og fortløpende ajourføre listen på sin hjemmeside.

- a) direkte, eller
 - b) i samarbeid med andre myndigheter, eller
 - c) på eget ansvar ved delegering til organer som har fått tildelt oppgaver i henhold til artikkel 48 nr. 2, eller
 - d) etter søknad til vedkommende rettsmyndigheter.
2. Den myndighet som er nevnt i nr. 1, skal utøves i samsvar med nasjonal lovgivning og minst omfatte retten til å
- a) få tilgang til ethvert dokument i enhver form og motta en kopi av det,
 - b) kreve opplysninger fra enhver person, og om nødvendig innkalle og avhøre en person, for å innhente opplysninger,
 - c) foreta kontroller på stedet,
 - d) kreve opplysninger om eksisterende telefonsamtaler og datatrafikk,
 - e) kreve opphør av enhver praksis som strider mot bestemmelsene som er vedtatt for å gjennomføre dette direktiv,
 - f) anmode om frysing og/eller beslaglegging av eiendeler,

- g) anmode om at det nedlegges et midlertidig forbud mot yrkesvirksomhet.
- h) kreve at godkjente investeringsforetak og regulerte markeders revisorer framlegger opplysninger,
- i) treffe enhver type tiltak for å sikre at investeringsforetak og regulerte markeder fortsetter å oppfylle lovfestede krav,
- j) kreve utsettelse av handel med et finansielt instrument,
- k) kreve at et finansielt instrument fjernes fra handelen, enten på et regulert marked eller gjennom andre handelssystemer,
- l) henwise saker til straffeforfølgning,
- m) tillate revisorer eller sakkyndige å foreta kontroller eller undersøkelser.

Artikkel 51

Administrative sanksjoner

1. Uten at det berører framgangsmåtene for tilbakekalling av tillatelse eller medlemsstatenes rett til å iverksette strafferettslige sanksjoner, skal medlemsstatene i samsvar med nasjonal lovgivning sikre at det kan treffes egnede forvaltningsmessige tiltak eller iverksettes administrative sanksjoner mot ansvarlige personer når bestemmelser som er vedtatt for å gjennomføre dette direktiv, ikke er blitt overholdt. Medlemsstatene skal påse at disse tiltakene er virkningsfulle, står i forhold til overtredelsen og virker avskrekkende.
2. Medlemsstatene skal fastsette hvilke sanksjoner som skal iverksettes ved manglende samarbeid, ved en undersøkelse i henhold til artikkel 50.
3. Medlemsstatene skal fastsette at vedkommende myndighet kan offentliggjøre alle tiltak og sanksjoner som vil bli anvendt ved overtredelse av bestemmelsene som er vedtatt for å gjennomføre dette direktiv, med mindre slik offentliggjøring kan skape alvorlig uro på finansmarkedene, eller påføre de berørte partene uforholdsmessig stor skade.

Artikkel 52

Klageadgang

1. Medlemsstatene skal påse at alle beslutninger som treffes i henhold til lover og forskrifter vedtatt i samsvar med dette direktiv, er behørig begrunnet og kan prøves for domstolene. Retten til domstolsbehandling får også anvendelse dersom det ikke er tatt en beslutning innen seks måneder etter innlevering av en søknad om tillatelse som inneholder alle opplysninger som kreves.

2. Medlemsstatene skal fastsette at ett eller flere av følgende organer, som fastsatt i nasjonal lovgivning, i forbrukernes interesse og i samsvar med nasjonal lovgivning kan bringe saken inn for en domstol eller et vedkommende administrativt organ for å sikre at nasjonale gjennomføringsbestemmelser for dette direktiv anvendes:

- a) offentlige organer eller deres representanter,
- b) forbrukerorganisasjoner som har en berettiget interesse i å beskytte forbrukerne,
- c) yrkesorganisasjoner som har en berettiget interesse i å beskytte sine medlemmer.

Artikkel 53

Utenrettslig ordning for investorklager

1. Medlemsstatene skal oppmuntre til innføring av effektive og egnede klage- og erstatningsordninger for utenrettslig løsning av forbrukertvister om investeringstjenester og tilleggstjenester som ytes av investeringsforetak, eventuelt ved bruk av eksisterende organer.
2. Medlemsstatene skal sikre at lover eller forskrifter ikke hindrer disse organene i å samarbeide effektivt for å løse tverrnasjonale tvister.

Artikkel 54

Taushetsplikt

1. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter, alle personer som arbeider eller har arbeidet for vedkommende myndigheter eller organer som tildeles oppgaver i henhold til artikkel 48 nr. 2, samt revisorer og sakkyndige som handler på vegne av vedkommende myndigheter, er underlagt taushetsplikt. Ingen fortrolige opplysninger som de får i embets medfør, kan gis videre til noen annen person eller myndighet, unntatt i en summarisk eller sammenfattet form, slik at de enkelte investeringsforetakene, markedsoperatørene, regulerte markedene eller andre personer ikke kan identifiseres, med forbehold for saker som omfattes av strafferetten eller av andre bestemmelser i dette direktiv.
2. Når et investeringsforetak, en markedsoperatør eller et regulert marked er erklært konkurs eller er under tvangsavvikling, kan fortrolige opplysninger som ikke berører tredjemann, gis videre i forbindelse med behandlingen av et sivil- eller handelsrettslig søksmål dersom det er nødvendig for å gjennomføre saken.

3. Med forbehold for saker som omfattes av strafferetten, kan vedkommende myndigheter, organer eller fysiske eller juridiske personer, unntatt vedkommende myndigheter, som mottar fortrolige opplysninger i henhold til dette direktiv, når det gjelder vedkommende myndigheter bruke opplysningene bare når de utfører sine oppgaver og utøver sine funksjoner, innenfor dette direktivs virkeområde, eller, når det gjelder andre myndigheter, organer eller fysiske eller juridiske personer, for det formål disse opplysningene ble gitt dem og/eller i forbindelse med forvaltningssaker eller rettergang i tilknytning til disse oppgavene og funksjonene. Når vedkommende myndighet eller en annen myndighet, det organet eller den personen som har oversendt opplysningene, samtykker i det, kan myndigheten som mottar opplysningene, likevel bruke dem for andre formål.

4. Alle fortrolige opplysninger som mottas, utveksles eller overføres i henhold til dette direktiv, skal være underlagt de vilkårene for taushetsplikt som er fastsatt i denne artikkel. Denne artikkel skal likevel ikke hindre vedkommende myndigheter i å utveksle opplysninger eller overføre fortrolige opplysninger i samsvar med dette direktiv og med andre direktiver som får anvendelse på investeringsforetak, kredittinstitusjoner, pensjonsfond, UCITS-fond, forsikrings- og gjenforsikringsformidlere, forsikringsforetak, regulerte markeder eller markedsoperatører, eller på annen måte med samtykke fra vedkommende myndighet eller en annen myndighet eller et annet organ som oversendte opplysningene.

5. Denne artikkel skal ikke hindre vedkommende myndigheter i å utveksle eller overføre, i samsvar med nasjonal lovgivning, fortrolige opplysninger som ikke er mottatt fra en vedkommende myndighet i en annen medlemsstat.

Artikkel 55

Forhold til revisorer

1. Medlemsstatene skal minst fastsette at enhver person som er godkjent i henhold til åttende rådsdirektiv 84/253/EØF av 10. april 1984 om godkjenning av personer med ansvar for lovfestet revisjon av regnskaper⁽¹⁾, og som i et investeringsforetak utfører oppgaven nevnt i artikkel 51 i fjerde rådsdirektiv 78/660/EØF av 25. juli 1978 om årsregnskapene for visse selskapsformer⁽²⁾, artikkel 37 i direktiv 83/349/EØF eller artikkel 31 i direktiv 85/611/EØF, eller enhver annen lovbestemt oppgave, skal ha plikt til straks å underrette vedkommende myndigheter om ethvert forhold eller vedtak med hensyn til foretaket som denne personen har fått kjennskap til i forbindelse med utførelsen av sin oppgave, og som kan

- a) innebære en vesentlig overtredelse av de lover og forskrifter som fastlegger vilkårene for godkjenning, eller som særskilt omhandler investeringsforetaks virksomhet,

⁽¹⁾ EFT L 126 av 12.5.1984, s. 20.

⁽²⁾ EFT L 222 av 14.8.1978, s. 11. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/51/EF (EUT L 178 av 17.7.2003, s. 16).

- b) påvirke investeringsforetakets fortsatte virksomhet,
- c) medføre at regnskapene ikke godkjennes, eller at det tas forbehold.

Nevnte person skal også ha plikt til å melde fra om eventuelle forhold og vedtak som vedkommende får kjennskap til i forbindelse med utførelsen av oppgaven nevnt i første ledd, i et foretak som har nære forbindelser til investeringsforetaket der vedkommende utfører oppgaven.

2. Dersom personene godkjent i henhold til direktiv 84/253/EØF i god tro gir videre opplysninger om forhold og vedtak nevnt i nr. 1 til vedkommende myndigheter, er dette ikke å anse som et brudd på taushetsplikten i henhold til kontrakt eller i henhold til lover eller forskrifter, og medfører ikke noen form for ansvar for disse personene.

KAPITTEL II

SAMARBEID MELLOM VEDKOMMENDE MYNDIGHETER I FORSKJELLIGE MEDLEMSSTATER

Artikkel 56

Plikt til å samarbeide

1. Vedkommende myndigheter i forskjellige medlemsstater skal samarbeide når det er nødvendig for at de skal kunne utføre sine oppgaver i henhold til dette direktiv, og i denne forbindelse utøve den myndighet de har i henhold til dette direktiv eller nasjonal lovgivning.

Vedkommende myndigheter skal bistå vedkommende myndigheter i andre medlemsstater. De skal særlig utveksle opplysninger og samarbeide om undersøkelser eller tilsyn.

For å lette og framskynde samarbeidet, og særlig utvekslingen av opplysninger, skal medlemsstatene utpeke en enkelt vedkommende myndighet som kontaktpunkt for dette direktivs formål. Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen og de øvrige medlemsstatene om navnet på myndighetene som er utpekt til å motta anmodninger om utveksling av opplysninger eller samarbeid i henhold til dette nummer.

2. Når virksomheten til et regulert marked som har innført ordninger i en vertsstat, idet det tas hensyn til situasjonen for verdipapirmarkedene i vertsstaten, er blitt av vesentlig betydning for verdipapirmarkedenes virkemåte og investorvernet i vertsstaten, skal vedkommende myndigheter i det regulerte markedets hjem- og vertsstat innføre passende samarbeidsordninger.

3. Medlemsstatene skal treffe de nødvendige administrative og organisatoriske tiltak for å lette bistanden omhandlet i nr. 1.

Vedkommende myndigheter kan utøve sin myndighet for å fremme samarbeid, også i tilfeller der atferden som undersøkes ikke utgjør en overtredelse av gjeldende bestemmelser i den berørte medlemsstaten.

4. Når en vedkommende myndighet har god grunn til å mistenke at handlinger som er i strid med bestemmelser i dette direktiv, utføres eller er blitt utført på en annen medlemsstats territorium av foretak som ikke er underlagt dens tilsyn, skal den underrette vedkommende myndighet i den andre medlemsstaten om dette på en mest mulig nøyaktig måte. Sistnevnte myndighet skal treffe egnede tiltak. Den skal underrette vedkommende myndighet som har gitt meldingen, om resultatet, og i den grad det er mulig også om viktige forhold i sakens videre utvikling. Dette nummer skal ikke berøre myndigheten til vedkommende myndighet som har oversendt opplysningene.

5. For å sikre ensartet anvendelse av nr. 2 kan Kommisjonen etter framgangsmåten i artikkel 64 nr. 2 vedta gjennomføringstiltak for fastsettelse av kriteriene for at virksomheten til et regulert marked i en vertsstat skal anses å være av vesentlig betydning for verdipapirmarkedenes virkemåte og for investorvernet i denne vertsstaten.

Artikkel 57

Samarbeid om tilsyn, kontroll på stedet eller undersøkelser

En vedkommende myndighet i en medlemsstat kan anmode vedkommende myndighet i en annen medlemsstat om å samarbeide om tilsyn, en kontroll på stedet eller en undersøkelse. Når det gjelder investeringsforetak som er fjermedlemmer av et regulert marked, kan vedkommende myndighet for det regulerte markedet velge å henvende seg direkte til dem, og skal i så fall underrette vedkommende myndighet i fjermedlemmets hjemstat om dette.

Dersom en vedkommende myndighet får en anmodning om en kontroll på stedet eller en undersøkelse, skal den innenfor rammen av sin myndighet

- a) selv foreta kontrollen eller undersøkelsen, eller
- b) tillate den anmodende myndigheten å foreta kontrollen eller undersøkelsen, eller
- c) tillate revisorer eller sakkyndige å foreta kontrollen eller undersøkelsen.

Artikkel 58

Utveksling av opplysninger

1. Vedkommende myndigheter i de medlemsstatene som er utpekt som kontaktpunkter for dette direktivs formål i samsvar med artikkel 56 nr. 1, skal umiddelbart gi hverandre de opplysningene som er nødvendige for utførelsen av de oppgavene som påligger vedkommende myndigheter som er utpekt i henhold til artikkel 48 nr. 1, i samsvar med bestemmelsene som er vedtatt i henhold til dette direktiv.

Vedkommende myndigheter som utveksler opplysninger med andre vedkommende myndigheter i henhold til dette direktiv, kan, når de oversender opplysningene, angi at de ikke skal gis videre uten deres uttrykkelige samtykke, og opplysningene skal i så fall utveksles bare for de formål disse myndighetene har gitt samtykke til.

2. Vedkommende myndigheter som er utpekt som kontaktpunkt, kan gi videre opplysninger mottatt i henhold til nr. 1 og artikkel 55 og 63 til myndighetene nevnt i artikkel 49. De skal ikke gi opplysningene videre til andre organer eller fysiske eller juridiske personer uten uttrykkelig samtykke fra vedkommende myndigheter som har gitt opplysningene, og bare for det formål disse myndighetene gav sitt samtykke til, unntatt i behørig begrunnede tilfeller. I sistnevnte tilfelle skal kontaktpunktet umiddelbart underrette det kontaktpunktet som sendte opplysningene.

3. Myndighetene omhandlet i artikkel 49 samt andre organer eller fysiske og juridiske personer som mottar fortrolige opplysninger i henhold til nr. 1 i denne artikkel, eller artikkel 55 og 63, kan bruke dem bare i embets medfør, særlig

- a) for å kontrollere om vilkårene for adgang til å starte virksomhet som investeringsforetak er oppfylt, og for å lette tilsynet på individuelt eller konsolidert grunnlag med utøvelse av slik virksomhet, særlig når det gjelder kapitaldekningskrav i henhold til direktiv 93/6/EØF, forvaltnings- og regnskapspraksis og internkontroll,
- b) for å overvåke at omsetningsstedene virker på en tilfredsstillende måte,
- c) for å ilegge sanksjoner,
- d) i forbindelse med en forvaltningsklage på et vedtak gjort av vedkommende myndighet,
- e) i forbindelse med domstolsbehandling i samsvar med artikkel 52,
- f) i forbindelse med den utenrettslige ordningen for investorklager omhandlet i artikkel 53.

4. Kommisjonen kan etter framgangsmåten i artikkel 64 nr. 2 vedta gjennomføringstiltak for framgangsmåtene for utveksling av opplysninger mellom vedkommende myndigheter.

5. Artikkel 54, 58 og 63 skal ikke være til hinder for at en vedkommende myndighet gir videre til sentralbanker, Det europeiske system av sentralbanker og Den europeiske sentralbank i deres egenskap av monetære myndigheter, og eventuelt til andre offentlige myndigheter med ansvar for å føre tilsyn med betalings- og avregningssystemer, fortrolige opplysninger til bruk ved utførelsen av deres oppgaver; det er heller ikke noe til hinder for at slike myndigheter eller organer gir videre til vedkommende myndigheter de opplysningene de måtte trenge for å utføre sine oppgaver i henhold til dette direktiv.

Artikkel 59

Nektet samarbeid

En vedkommende myndighet kan avslå en anmodning om samarbeid om å foreta en undersøkelse, kontroll på stedet eller tilsyn som omhandlet i artikkel 57, eller å utveksle opplysninger som omhandlet i artikkel 58, bare dersom

- a) undersøkelsen, kontrollen på stedet, tilsynet eller utvekslingen av opplysninger kan være til skade for suverenitet, sikkerhet eller offentlig orden i den medlemsstaten som anmodes om samarbeid,
- b) det hos myndighetene i den medlemsstaten som anmodes om samarbeid, allerede er innledet rettergang for de samme forholdene og mot de samme personene, eller
- c) disse personene allerede har fått en endelig dom for de samme forholdene i den medlemsstaten som anmodes om samarbeid.

Ved slikt avslag skal vedkommende myndighet underrette vedkommende anmodende myndighet om dette og gi så detaljerte opplysninger som mulig.

Artikkel 60

Samråd mellom myndighetene før tillatelse gis

1. Vedkommende myndigheter i den andre berørte medlemsstaten skal rådspørres før det gis tillatelse til et investeringsforetak som er

- a) et datterforetak av et investeringsforetak eller av en kredittinstitusjon med tillatelse i en annen medlemsstat, eller
- b) et datterforetak av morforetaket til et investeringsforetak eller til en kredittinstitusjon med tillatelse i en annen medlemsstat, eller
- c) kontrollert av de samme fysiske eller juridiske personene som kontrollerer et investeringsforetak med tillatelse i en annen medlemsstat.

2. Vedkommende myndighet i den medlemsstaten som har ansvar for tilsyn med kredittinstitusjoner eller forsikringsforetak, skal rådspørres før det gis tillatelse til et investeringsforetak som er

- a) et datterforetak av en kredittinstitusjon eller av et forsikringsforetak med tillatelse i Fellesskapet,
- b) et datterforetak av morforetaket til en kredittinstitusjon eller til et forsikringsforetak med tillatelse i Fellesskapet,
- c) kontrollert av samme fysiske eller juridiske person som kontrollerer en kredittinstitusjon eller et forsikringsforetak med tillatelse i Fellesskapet.

3. De berørte vedkommende myndighetene nevnt i nr. 1 og 2 skal særlig rådføre seg med hverandre når de vurderer aksjeeiernes eller medlemmenes egnethet samt vandelen og erfaringen til personer som deltar i ledelsen av et annet foretak i samme konsern. De skal utveksle alle opplysninger om aksjeeieres eller medlemmers egnethet samt vandelen og erfaringen til personer i ledelsen, som er relevante for de andre berørte vedkommende myndighetene med hensyn til å gi tillatelse og løpende vurdere at vilkårene for å utøve virksomhet overholdes.

Artikkel 61

Vertsstaters myndighet

1. Vertsstatene kan for statistikkformål kreve at alle investeringsforetak som har filialer på deres territorium, oversender periodiske rapporter om disse filialenes virksomhet.

2. Når de utfører sine oppgaver i henhold til dette direktiv, kan vertsstatene kreve at filialer av investeringsforetak gir de opplysningene som er nødvendige for kontroll med at de overholder de standardene i vertsstaten som gjelder for dem i tilfellene som omhandles i artikkel 32 nr. 7. Disse kravene kan ikke være strengere enn dem denne medlemsstaten pålegger etablerte foretak for å kunne kontrollere at de overholder de samme standardene.

Artikkel 62

Beskyttelsestiltak som skal treffes av vertsstater

1. Dersom vedkommende myndighet i vertsstaten har klare og påviselige grunner til å tro at et investeringsforetak som utøver virksomhet på dens territorium i henhold til adgangen til å yte tjenester, ikke oppfyller sine forpliktelser i henhold til bestemmelser vedtatt etter dette direktiv, eller at et investeringsforetak som har en filial på dens territorium, ikke oppfyller sine forpliktelser i henhold til bestemmelser vedtatt etter dette direktiv som ikke tillegger vedkommende myndighet i vertsstaten myndighet, skal den underrette vedkommende myndighet i hjemstaten om dette.

Dersom investeringsforetaket, til tross for tiltak truffet av vedkommende myndighet i hjemstaten, eller fordi tiltakene viser seg å være utilstrekkelige, fortsetter å opptre på en måte som klart skader interessene til investorer i vertsstaten eller markedenes ordnede virkemåte, skal vedkommende myndighet i vertsstaten, etter å ha underrettet vedkommende myndighet i hjemstaten, treffe alle nødvendige tiltak for å verne investorene og markedenes ordnede virkemåte. Dette skal omfatte muligheten til å hindre et investeringsforetak i å innlede nye transaksjoner på dens territorium. Kommisjonen skal omgående underrettes om slike tiltak.

2. Dersom vedkommende myndigheter i en vertsstat fastslår at et investeringsforetak som har en filial på dens territorium, ikke overholder lovene og forskriftene som vertsstaten har vedtatt i henhold til bestemmelsene i dette direktiv, og som gir vertsstatens vedkommende myndigheter myndighet, skal de kreve at det berørte investeringsforetaket bringer det lovstridige forholdet til opphør.

Dersom det berørte investeringsforetaket ikke treffer de nødvendige tiltakene, skal vedkommende myndigheter i vertsstaten treffe alle egnede tiltak for å sikre at det berørte investeringsforetaket bringer det lovstridige forholdet til opphør. Tiltakenes art skal meddeles vedkommende myndigheter i hjemstaten.

Dersom investeringsforetaket, til tross for tiltak truffet av vertsstaten, fortsetter å overtre lovene og forskriftene nevnt i første ledd som gjelder i vertsstaten, kan sistnevnte, etter å ha underrettet vedkommende myndigheter i hjemstaten, treffe egnede tiltak for å hindre eller straffe nye uregelmessigheter, og om nødvendig hindre at investeringsforetaket innleder nye transaksjoner på dens territorium. Kommisjonen skal omgående underrettes om slike tiltak.

3. Dersom vedkommende myndighet i vertsstaten for et regulert marked eller et MTF har klare og påviselige grunner til å tro at dette regulerte markedet eller MTF-et ikke oppfyller sine forpliktelser i henhold til bestemmelser vedtatt etter dette direktiv, skal den meddele dette til vedkommende myndighet i hjemstaten til det regulerte markedet eller MTF-et.

Dersom nevnte regulerte marked eller MTF, til tross for tiltak truffet av vedkommende myndighet i hjemstaten, eller fordi tiltakene viser seg å være utilstrekkelige, fortsetter å opptre på en måte som klart skader interessene til investorer i vertsstaten eller markedenes ordnede virkemåte, skal vedkommende myndighet i vertsstaten, etter å ha underrettet vedkommende myndighet i hjemstaten, treffe alle nødvendige tiltak for å verne investorene og markedenes ordnede virkemåte. Dette skal omfatte mulighet til å hindre at nevnte regulerte marked eller

MTF stiller sine ordninger til rådighet for fjermedlemmer eller deltakere etablert i vertsstaten. Kommisjonen skal omgående underrettes om slike tiltak.

4. Ethvert tiltak som treffes i henhold til nr 1, 2 eller 3, og som innebærer sanksjoner eller begrensninger i et investeringsforetaks eller et regulert markedes virksomhet, skal være behørig begrunnet og meddeles det berørte investeringsforetaket eller regulerte markedet.

KAPITTEL III

SAMARBEID MED TREDJESTATER

Artikkel 63

Utveksling av opplysninger med tredjestater

1. Medlemsstatene kan inngå samarbeidsavtaler om utveksling av opplysninger med vedkommende myndigheter i tredjestater bare dersom opplysningene som gis videre, omfattes av garantier for taushetsplikt som minst tilsvarer dem som er nevnt i artikkel 54. Slik utveksling av opplysninger skal være til bruk for nevnte vedkommende myndigheter under utførelsen av deres oppgaver.

Medlemsstatene kan overføre personopplysninger til en tredjestat i samsvar med kapittel IV i direktiv 95/46/EF.

Medlemsstatene kan også inngå samarbeidsavtaler om utveksling av opplysninger med tredjestaters myndigheter, organer og fysiske eller juridiske personer som har ansvar for

- i) tilsyn med kredittinstitusjoner, andre finansinstitusjoner, forsikringsforetak og finansmarkeder,
- ii) avvikling og konkursbehandling av investeringsforetak og lignende framgangsmåter,
- iii) lovfestet revisjon av regnskapene til investeringsforetak og andre finansinstitusjoner, kredittinstitusjoner og forsikringsforetak i forbindelse med utførelsen av sine tilsynsoppgaver, eller som forvalter erstatningsordninger i forbindelse med utførelsen av sine oppgaver,
- iv) tilsyn med organer som deltar i avvikling og konkursbehandling av investeringsforetak og lignende framgangsmåter,
- v) tilsyn med personer med ansvar for å foreta lovfestet revisjon av forsikringsforetaks, kredittinstitusjoners, investeringsforetaks og andre finansinstitusjoners regnskaper,

bare dersom opplysningene som gis videre, omfattes av garantier for taushetsplikt som minst tilsvarer dem som er nevnt i artikkel 54. Slik utveksling av opplysninger skal være til bruk for nevnte vedkommende myndigheter, organer og fysiske eller juridiske personer i utførelsen av deres oppgaver.

2. Når opplysningene stammer fra en annen medlemsstat, kan de gis videre bare med uttrykkelig samtykke fra vedkommende myndigheter som har gitt opplysningene, og eventuelt bare for de formålene nevnte myndigheter har gitt samtykke til. Den samme bestemmelsen gjelder opplysninger gitt av vedkommende myndigheter i tredjestater.

AVDELING V

SLUTTBESTEMMELSER

Artikkel 64

Komitéframgangsmåte

1. Kommisjonen skal bistås av Den europeiske verdipapirkomité nedsatt ved kommisjonsbeslutning 2001/528/EF⁽¹⁾ (heretter kalt «komiteen»).

2. Når det vises til dette nummer, får artikkel 5 og 7 i beslutning 1999/468/EF anvendelse, samtidig som det tas hensyn til bestemmelsene i beslutningens artikkel 8, forutsatt at gjennomføringstiltakene som vedtas etter denne framgangsmåten, ikke endrer de grunnleggende bestemmelsene i dette direktiv.

Tidsrommet fastsatt i artikkel 5 nr. 6 i beslutning 1999/468/EF skal være tre måneder.

3. Med forbehold for de gjennomføringstiltakene som allerede er vedtatt, skal anvendelsen av dette direktivs bestemmelser om vedtakelse av tekniske regler og beslutninger etter framgangsmåten i nr. 2, opphøre fire år etter at dette direktiv er trådt i kraft. Etter forslag fra Kommisjonen kan Europaparlamentet og Rådet fornye de berørte bestemmelsene etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251, og for dette formål skal de gjennomgå dem før utløpet av tidsrommet nevnt ovenfor.

Artikkel 65

Rapporter og revisjon

1. Innen ...(*) skal Kommisjonen på grunnlag av offentlig høring og i lys av drøftinger med vedkommende myndigheter rapportere til Europaparlamentet og Rådet om en mulig utvidelse av virkeområdet for dette direktivs bestemmelser om innsynskrav før og etter handelen til å omfatte transaksjoner med andre typer finansielle instrumenter enn aksjer.

2. Innen ...(**) skal Kommisjonen framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet om anvendelsen av artikkel 27.

⁽¹⁾ EFT L 191 av 13.7.2001, s. 45.

(*) 2 år etter at dette direktiv trer i kraft.

(**) 3 år etter at dette direktiv trer i kraft.

3. Innen ...⁽⁴⁾ skal Kommisjonen på grunnlag av offentlige høringer og i lys av drøftinger med vedkommende myndigheter rapportere til Europaparlamentet og Rådet om

a) det fortsatt er hensiktsmessig å beholde unntaket i artikkel 2 nr. 1 bokstav k) for foretak som har som hovedvirksomhet å handle for egen regning med råvarederivater,

b) innhold i og utforming av rimelige krav til tillatelsen til og tilsynet med slike foretak som investeringsforetak i henhold til dette direktiv,

c) hensiktsmessigheten av regler for utpeking av tilknyttede agenter til å yte investeringstjenester og/eller utøve investeringsvirksomhet, særlig med hensyn til tilsynet med dem,

d) det fortsatt er hensiktsmessig å beholde unntaket i artikkel 2 nr. 1 bokstav i).

4. Innen ...(***) skal Kommisjonen framlegge for Europaparlamentet og Rådet en tilstandsrapport om fjerning av eventuelle hindringer for konsolidering på europeisk plan av de opplysningene som omsetningssteder er pålagt å offentliggjøre.

5. På grunnlag av rapportene nevnt i nr. 1-4, kan Kommisjonen framlegge forslag til endringer av dette direktiv.

6. Innen ...(***) skal Kommisjonen i lys av drøftinger med vedkommende myndigheter framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet om hvorvidt det er hensiktsmessig å fortsette med de kravene om yrkesansvarsforsikring som formidlere er pålagt i henhold til fellesskapsretten.

Artikkel 66

Endring av direktiv 85/611/EØF

I artikkel 5 i direktiv 85/611/EØF skal nr. 4 lyde:

«4. Artikkel 2 nr. 2, artikkel 12, 13 og 19 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/39/EF⁽¹⁾ av 21. april 2004 om markeder for finansielle instrumenter(*) får anvendelse på forvaltningsselskapers yting av tjenestene som er nevnt i nr. 3 i denne artikkel.

⁽¹⁾ Publikasjonskontoret fyller ut henvisning til dette direktiv.

(*) EUT L.»

(***) 30 måneder etter at dette direktiv trer i kraft.

(****) 1 år etter at dette direktiv trer i kraft.

*Artikkel 67***Endring av direktiv 93/6/EØF**

I direktiv 93/6/EØF gjøres følgende endringer:

1) Artikkel 2 nr. 2 skal lyde:

«2. investeringsforetak: alle foretak som svarer til definisjonen i artikkel 4 nr. 1 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/39/EF⁽¹⁾ av 21. april 2004 om markeder for finansielle instrumenter^(*), og som er underlagt kravene pålagt ved nevnte direktiv, unntatt:

- a) kredittinstitusjoner,
- b) lokale foretak som definert i nr. 20, og
- c) foretak som bare har tillatelse til å yte investeringsrådgivning og/eller motta og formidle ordrer fra investorer, i begge tilfeller uten å forvalte penger eller verdipapirer som tilhører deres kunder, og som av den grunn ikke på noe tidspunkt kan sette seg i gjeld til kundene.

⁽¹⁾ Publikasjonskontoret fyller ut henvisning til dette direktiv.

^(*) EUT L.»

2) Artikkel 3 nr. 4 skal lyde:

«4. Foretakene omhandlet i artikkel 2 nr. 2 bokstav b) skal ha en startkapital på 50 000 euro dersom de nyter godt av etableringsadgangen og/eller adgangen til å yte tjenester i henhold til artikkel 31 eller 32 i direktiv 2004/39/EF.»

3) I artikkel 3 skal nytt nr. 4a og 4b lyde:

«4a. Inntil direktiv 93/6/EF er revidert skal foretakene nevnt i artikkel 2 nr. 2 bokstav c) ha:

- a) en startkapital på 50 000 euro, eller
- b) yrkesansvarsforsikring som dekker hele Fellesskapet, eller en annen tilsvarende garanti mot erstatningsansvar som følge av yrkesmessig uaktsomhet, som utgjør minst 1 000 000 euro for hvert skadetilfelle, og et samlet beløp på 1 500 000 euro per år for alle skadetilfeller, eller
- c) enkombinasjon av startkapital og yrkesansvarsforsikring på en måte som fører til et dekningsnivå som tilsvarer bokstav a) eller b).

Beløpene nevnt i dette nummer skal regelmessig revideres av Kommissjonen for å ta hensyn til endringer i den europeiske konsumprisindeksen som offentliggjøres av Eurostat, i samsvar med og på samme tid som justeringene som gjøres i henhold til artikkel 4 nr. 7 i europaparlaments-

og rådsdirektiv 2002/92/EF av 9. desember 2002 om forsikringsmegling^(*).

4b. Dersom et investeringsforetak nevnt i artikkel 2 nr. 2 bokstav c) også er registrert i henhold til direktiv 2002/92/EF, må det oppfylle kravet fastsatt i artikkel 4 nr. 3 i nevnte direktiv og i tillegg ha:

- a) en startkapital på 25 000 euro, eller
- b) yrkesansvarsforsikring som dekker hele Fellesskapet, eller en annen tilsvarende garanti mot erstatningsansvar som følge av yrkesmessig uaktsomhet, som utgjør minst 500 000 euro for hvert skadetilfelle, og et samlet beløp på 750 000 euro per år for alle skadetilfeller, eller
- c) enkombinasjon av startkapital og yrkesansvarsforsikring på en måte som fører til et dekningsnivå som tilsvarer bokstav a) eller b).

^(*) EFT L 9 av 15.1.2003, s. 3.»

*Artikkel 68***Endring av direktiv 2000/12/EF**

I vedlegg I til direktiv 2000/12/EF gjøres følgende endringer:

På slutten av vedlegg I tilføyes følgende setning:

«Tjenestene og virksomheten som er omhandlet i avsnitt A og B i vedlegg I til europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/39/EF⁽¹⁾ av ... om markeder for finansielle instrumenter^(*) i tilknytning til finansielle instrumenter omhandlet i nevnte direktivs vedlegg I avsnitt C, omfattes av gjensidig anerkjennelse i henhold til dette direktiv.

⁽¹⁾ Publikasjonskontoret fyller ut henvisning til dette direktiv.

^(*) EUT L.»

*Artikkel 69***Oppheving av direktiv 93/22/EØF**

Direktiv 93/22/EØF skal oppheves med virkning fra^(*). Henvisninger til direktiv 93/22/EØF skal forstås som henvisninger til dette direktiv. Henvisninger til begreper som er definert i direktiv 93/22/EØF, eller til artikler i det, skal forstås som henvisninger til tilsvarende begreper som er definert i dette direktiv, eller til artikler i det.

^(*) 24 måneder etter at dette direktiv trer i kraft.

*Artikkel 70***Innarbeiding i nasjonal lovgivning**

Medlemsstatene skal innen ...(*) sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

*Artikkel 71***Overgangsbestemmelser**

1. Investeringsforetak som før ...(*) allerede har fått tillatelse i sin hjemstat til å yte investeringstjenester, skal anses for å ha slik tillatelse for dette direktivs formål dersom det i lovgivningen i denne medlemsstaten er fastsatt at de for å utøve slik virksomhet må oppfylle vilkår som tilsvarer dem som er fastsatt i artikkel 9-14.

2. Et regulert marked eller en markedsoperatør som før ...(*) allerede har fått tillatelse i sin hjemstat, skal anses for å ha slik tillatelse for dette direktivs formål dersom det i lovgivningen i denne medlemsstaten er fastsatt at det regulerte markedet eller markedsoperatøren (alt etter tilfellet) må oppfylle vilkår som tilsvarer dem som er fastsatt i avdeling III.

3. Tilknyttede agenter som allerede er oppført i et offentlig register før ...(*), skal anses for å være registrert for dette direktivs formål dersom det i lovgivningen i denne medlemsstaten er fastsatt at tilknyttede agenter må oppfylle vilkår som tilsvarer dem som er fastsatt i artikkel 23.

4. Opplysninger som er oversendt før ...(*), i henhold til artikkel 17, 18 eller 30 i direktiv 93/22/EØF, skal anses for å være oversendt i henhold til artikkel 31 og 32 i dette direktiv.

5. Ethvert eksisterende system som omfattes av definisjonen av et MTF som drives av en markedsoperatør på et regulert marked, skal godkjennes som et MTF på anmodning fra markedsoperatøren på det regulerte markedet, forutsatt at det overholder regler som tilsvarer dem som er fastsatt i dette direktiv for godkjenning og drift av et MTF, og forutsatt at denne anmodningen framsettes innen 18 måneder etter datoen nevnt i artikkel 70.

6. Investeringsforetak kan fortsette å anse eksisterende profesjonelle kunder som sådanne, forutsatt at investeringsforetaket har klassifisert kunden på grunnlag av en hensiktsmessig vurdering av kundens sakkunnskap, erfaring og kunnskaper, som gir en rimelig sikkerhet for at kunden i lys av den planlagte transaksjonens eller tjenestens art kan ta egne investeringsbeslutninger og forstå hvilken risiko det innebærer. Disse investeringsforetakene skal opplyse sine kunder om de vilkårene for klassifisering av kunder som er fastsatt i dette direktiv.

*Artikkel 72***Ikrafttredelse**

Dette direktiv trer i kraft den dag det kunngjøres i *Den europeiske unions tidende*.

*Artikkel 73***Adressater**

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 21. april 2004.

For Europaparlamentet

P. COX

Formann

For Rådet

D. ROCHE

Formann

(*) 24 måneder etter at dette direktiv trer i kraft.

VEDLEGG I

LISTE OVER TJENESTER OG VIRKSOMHET OG FINANSIELLE INSTRUMENTER

Avsnitt A

Investerings tjenester og investeringsvirksomhet

- 1) Mottak og formidling av ordrer i forbindelse med ett eller flere finansielle instrumenter.
- 2) Utførelse av ordrer på vegne av kunder.
- 3) Handel for egen regning.
- 4) Porteføljevaltning.
- 5) Investeringsrådgivning.
- 6) Fulltegningsgaranti for finansielle instrumenter og/eller plassering av finansielle instrumenter på grunnlag av en fast forpliktelse.
- 7) Plassering av finansielle instrumenter uten fast forpliktelse.
- 8) Drift av multilaterale handelssystemer.

Avsnitt B

Tilleggstjenester

- 1) Oppbevaring og forvaltning av finansielle instrumenter for kunders regning, herunder depotvirksomhet og lignende tjenester som likviditetsstyring/sikkerhetsstillelse.
- 2) Yting av kreditt eller lån til en investor slik at vedkommende kan gjennomføre en transaksjon med ett eller flere finansielle instrumenter, når foretaket som yter kreditten eller lånet, deltar i transaksjonen.
- 3) Rådgivning til foretak om kapitalstruktur og foretaksstrategi og tilknyttede spørsmål, rådgivning og tjenester i forbindelse med fusjoner og oppkjøp av foretak.
- 4) Valutatjenester, dersom disse har sammenheng med ytingen av investerings tjenester.
- 5) Investerings- og finansanalyser eller andre typer allmenne anbefalinger i forbindelse med transaksjoner med finansielle instrumenter.
- 6) Tjenester knyttet til fulltegningsgaranti.
- 7) Investerings tjenester og investeringsvirksomhet samt tilleggstjenester av den type som omhandles i vedlegg I avsnitt A eller B knyttet til de underliggende derivatene omhandlet i avsnitt C – 5, 6, 7 og 10 – dersom disse er knyttet til yting av investerings tjenester eller tilleggstjenester.

Avsnitt C

Finansielle instrumenter

- 1) Omsettelige verdipapirer.
- 2) Pengemarkedsinstrumenter.
- 3) Andeler i foretak for kollektiv investering.
- 4) Opsjoner, børsomsatte terminkontrakter, bytteavtaler, framtidige renteavtaler og alle andre derivatkontrakter som gjelder verdipapirer, valutaer, renter eller avkastning, eller andre derivater, finansindekser eller finansielle mål som kan gjøres opp fysisk eller kontant.
- 5) Opsjoner, børsomsatte terminkontrakter, bytteavtaler, framtidige renteavtaler og alle andre derivatkontrakter som gjelder råvarer og må gjøres opp kontant eller kan gjøres opp kontant dersom en av partene ønsker det (av en annen grunn enn mislighold eller en annen hendelse som fører til heving av kontrakten).

- 6) Opsjoner, børsomsatte terminkontrakter, bytteavtaler og alle andre derivatkontrakter som gjelder råvarer og kan gjøres opp fysisk, forutsatt at de omsettes på et regulert marked og/eller i et MTF.
 - 7) Opsjoner, børsomsatte terminkontrakter, bytteavtaler, terminkontrakter og alle andre derivatkontrakter som gjelder råvarer, som kan gjøres opp fysisk dersom ikke annet er nevnt i avsnitt C nr. 6 og som ikke har et kommersielt formål, som har egenskaper som andre finansielle derivater, idet det blant annet tas hensyn til om oppgjør og avregning skjer gjennom anerkjente oppgjørssentraler, eller om de omfattes av regelmessige marginkrav.
 - 8) Derivater for overføring av kredittrisiko.
 - 9) Finansielle differansekontrakter.
 - 10) Opsjoner, børsomsatte terminkontrakter, bytteavtaler, framtidige renteavtaler og alle andre derivatkontrakter som gjelder klimavariasjoner, fraktrater, utslippstillatelser eller inflasjonstakten eller andre offisielle økonomiske statistikker, som må gjøres opp kontant eller kan gjøres opp kontant dersom en av partene ønsker det (av en annen grunn enn mislighold eller en annen hendelse som fører til heving av kontrakten), samt alle andre derivatkontrakter som gjelder eiendeler, rettigheter, forpliktelser, indekser og mål som ikke ellers er nevnt i dette avsnitt, som har egenskaper som andre finansielle derivater, idet det blant annet tas hensyn til om de omsettes på et regulert marked eller i et MTF, om oppgjør og avregning skjer gjennom anerkjente oppgjørssentraler, eller om de omfattes av regelmessige marginkrav.
-

VEDLEGG II

PROFESJONELLE KUNDER FOR DETTE DIREKTIVS FORMÅL

En profesjonell kunde er en kunde som har tilstrekkelig erfaring, viten og sakkunnskap til å ta egne investeringsbeslutninger og foreta en egnet vurdering av hvilken risiko det innebærer. For å anses som en profesjonell kunde må kunden oppfylle følgende kriterier:

I. Kundekategorier som anses som profesjonelle

Følgende kategorier av kunder bør anses som profesjonelle i forbindelse med alle investeringstjenester og all investeringsvirksomhet samt finansielle instrumenter for dette direktivs formål.

- 1) Foretak som må ha tillatelse eller være lovregulert for å drive virksomhet på finansmarkedene. Listen nedenfor bør anses for å omfatte alle med tillatelse som utøver den virksomheten som kjennetegner nevnte foretak: foretak som har fått tillatelse av en medlemsstat i henhold til et direktiv, foretak som har fått tillatelse eller er lovregulert av en medlemsstat uten henvisning til et direktiv, og foretak som har fått tillatelse eller er lovregulert av en tredjestat:
 - a) Kredittinstitusjoner
 - b) Investeringsforetak
 - c) Andre godkjente eller lovregulerte finansinstitusjoner
 - d) Forsikringsselskaper
 - e) Ordninger for kollektiv investering og forvaltningsselskaper for slike ordninger
 - f) Pensjonsfond og forvaltningsselskaper for slike fond
 - g) Råvare- og råvaderivatforhandlere
 - h) Lokale foretak
 - i) Andre institusjonelle investorer
- 2) Store foretak som oppfyller to av følgende krav til størrelse på foretaksnivå:
 - balansesum: 20 000 000 euro,
 - nettoomsætning: 40 000 000 euro,
 - egenkapital: 2 000 000 euro.
- 3) Nasjonale og regionale myndigheter, offentlige organer som forvalter offentlig gjeld, sentralbanker, internasjonale og overnasjonale institusjoner som Verdensbanken, Det internasjonale valutafond, ESB, EIB og andre lignende internasjonale organisasjoner.
- 4) Andre institusjonelle investorer som har som hovedvirksomhet å investere i finansielle instrumenter, herunder enheter som driver med verdipapirisering av eiendeler eller andre finansielle transaksjoner.

Ovennevnte foretak anses for å være profesjonelle. De må likevel kunne anmode om å bli behandlet som ikke-profesjonelle, og investeringsforetak kan godta å yte et høyere vernemivå. Når et investeringsforetaks kunde er et foretak nevnt ovenfor, må investeringsforetaket før det yter en tjeneste opplyse kunden om at vedkommende på grunnlag av de opplysningene som er tilgjengelige for foretaket, anses for å være en profesjonell kunde, og vil bli behandlet som sådan med mindre foretaket og kunden avtaler noe annet. Foretaket må også opplyse kunden om at vedkommende kan anmode om endring av avtalevilkårene for å sikre et høyere vernemivå.

Den kunden som anses som profesjonell, har ansvar for å anmode om et høyere vernemivå når vedkommende anser seg som ute av stand til å vurdere eller håndtere risikoene som foreligger.

Et slikt høyere vernemivå vil bli ytt når en kunde som anses for å være profesjonell, inngår en skriftlig avtale med investeringsforetaket om at kunden ikke skal behandles som profesjonell ved anvendelse av gjeldende atferdsregler. I en slik avtale bør det angis om dette gjelder en eller flere særlige tjenester eller transaksjoner, eller for en eller flere typer produkter eller transaksjoner.

II. Kunder som på anmodning kan behandles som profesjonelle

II.1. Identifikasjonskriterier

Kunder som ikke er nevnt i avsnitt I, herunder offentlige organer og individuelle private investorer, kan også gi avkall på deler av vernet som ytes i henhold til atferdsreglene.

Investeringsforetak bør derfor kunne behandle alle ovennevnte kunder som profesjonelle, forutsatt at de relevante kriteriene nedenfor er oppfylt og framgangsmåten nedenfor er fulgt. Disse kundene bør imidlertid ikke antas å ha markedskunnskap og erfaring i samme grad som kategoriene oppført i avsnitt I.

Et slikt avkall på vernet som ytes i henhold til atferdsreglene, skal anses som gyldig bare dersom investeringsforetaket etter en egnet vurdering av kundens sakkunnskap, erfaring og kunnskaper, er rimelig sikker på at kunden i lys av de planlagte transaksjonenes eller tjenestenes art kan ta egne investeringsbeslutninger og forstå hvilken risiko det innebærer.

Den egnethetsprøven som anvendes for medlemmer av ledelsen i foretak som har fått tillatelse i henhold til direktiver på finansområdet, kan anses som et eksempel på vurdering av sakkunnskap og kunnskaper. Når det gjelder små foretak, bør den personen som vurderes, være den som har tillatelse til å gjennomføre transaksjoner på vegne av foretaket.

I forbindelse med ovennevnte vurdering skal minst to av følgende kriterier være oppfylt:

- kunden har foretatt transaksjoner av betydelig størrelse på det relevante markedet i gjennomsnitt minst ti ganger per kvartal i løpet av de foregående fire kvartalene,
- størrelsen på kundens portefølje av finansielle instrumenter, definert slik at den omfatter kontantinnskudd og finansielle instrumenter, overstiger 500 000 euro,
- kunden arbeider eller har arbeidet i minst ett år i finanssektoren i en stilling som krever kunnskap om de planlagte transaksjonene eller tjenestene.

II.2. Framgangsmåte

De kundene som er definert ovenfor, kan gi avkall på vernet i henhold til de detaljerte atferdsreglene bare dersom følgende framgangsmåte er fulgt:

- de må skriftlig meddele investeringsforetaket at de ønsker å bli behandlet som en profesjonell kunde, enten i alminnelighet eller i forbindelse med en bestemt investeringstjeneste eller transaksjon, eller en type transaksjon eller produkt,
- investeringsforetaket må gi dem en klar skriftlig advarsel om den retten til vern og erstatning til investorer som de kan miste,
- de må erklære skriftlig, i et annet dokument enn kontrakten, at de er klar over følgene av å miste et slikt vern.

Før investeringsforetak beslutter å godta en anmodning om unntak, skal de treffe alle rimelige tiltak for å sikre at kunden som anmoder om å bli behandlet som en profesjonell kunde, oppfyller de relevante kravene fastsatt i avsnitt II.1 over.

Dersom kunder allerede er klassifisert som profesjonelle i henhold til parametere og framgangsmåter som ligner ovennevnte, er det imidlertid ikke meningen at deres forhold til investeringsforetak skal berøres av eventuelle nye regler vedtatt i henhold til dette vedlegg.

Foretak må innføre egnede skriftlige interne retningslinjer og framgangsmåter for å klassifisere kunder. Profesjonelle kunder har ansvar for å holde foretaket underrettet om eventuelle endringer som vil kunne påvirke deres klassifisering. Dersom investeringsforetaket imidlertid blir klar over at kunden ikke lenger oppfyller de opprinnelige vilkårene som berettiget vedkommende til behandling som profesjonell kunde, må investeringsforetaket treffe egnede tiltak.